

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๑

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๑ ได้แก้ไขข้อบกพร่องของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ ซึ่งคณะกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้วิเคราะห์ว่า

ในค่านับรวมการสอน หรืออีกนัยหนึ่งคือการนำเอาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ ไปปฏิบัตินั้น มีงานวิจัยหลายชิ้นชี้ให้เห็นว่า หลักสูตรไม่ได้สื่อความหมายต่อครูที่จะนำไปใช้จริง หลักสูตรมิได้ให้แบบอย่างวิธีการเรียนวิธีการสอนและการจัดกิจกรรมพอที่จะเป็นแนวทางให้แก่ครูและนักเรียนนำไปปฏิบัติได้ ครูยึดแบบเรียนของเด็กที่เป็นที่พึงสำคัญ การเรียนทุกวิชาเป็นไปในลักษณะท่องบทรอบความในแบบเรียนทั้งสิ้น และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำมากทุกวิชา จนกระทั่งผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ไปแล้วเป็นผู้นับไม่รู้อะไรสิ่งใด มีจำนวนประมาณถึงร้อยละ ๓๘ ของผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ทั้งหมด หรือมากกว่านั้น^๑

ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๑ จึงมุ่งหมายให้เด็กได้ปฏิบัติจริง เป็นคนช่างสังเกต คิดเป็น แก้ปัญหาได้ สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริง สามารถดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข ครูทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำ

^๑ รายงานของคณะกรรมการวางแผนพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา เสนอคณะรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (๔ ธันวาคม ๒๕๑๓), หน้า ๕๕.

เป็นที่ปรึกษาและช่วยเหลือให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และหลักสูตรใหม่ได้เสนอแนะกระบวนการเรียนการสอนไว้ในตัวหลักสูตรด้วย ด้วยเหตุนี้ครูจึงต้องศึกษา ทำความเข้าใจและปฏิบัติตามตามแนวทางที่ หลักสูตรได้เสนอแนะไว้อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุผลตามเป้าหมาย

การจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีดังนี้

๑. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหาในแต่ละบทเรียนควรให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์สภาพท้องถิ่น ความสนใจของผู้เรียน และให้มีความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มประสบการณ์ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และถือว่ากระบวนการเรียนสำคัญพอ ๆ กับเนื้อหา
๒. ผู้สอนควรใช้วิธีสอนที่จะให้ผู้เรียนรูปปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ผูกให้คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น และรู้จักนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยพิจารณาวิธีสอนที่เห็นว่าเหมาะสมกับจุดประสงค์ และลักษณะเนื้อหาวิชา เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา ค้นคว้า อภิปรายทำงานกลุ่ม ฯลฯ ทั้งนี้ครูต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้แสดงเป็นผู้นำกับการแสดง และปล่อยให้ผู้เรียนลงมือแสดงเอง
๓. ผู้สอนควรคำนึงถึงการที่จะให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติควบคู่กันไป ซึ่งมีผลส่งเสริมคุณลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล และให้ผู้เรียนอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การเรียนการสอนภาคปฏิบัติจะเน้นการทำงานเป็นรายกลุ่มหรือร่วมกันเป็นสำคัญ
๔. เวลาเรียนกำหนดไว้ตามละ ๒๐ นาที ในการจัดสอนให้โรงเรียนหรือท้องถิ่นกำหนดช่วงเวลาเรียนเอง โดยกำหนดครั้งละกี่คาบ เป็นช่วงสั้นหรือช่วงยาวได้ตามความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ลักษณะเนื้อหาวิชา และกิจกรรม

บทบาทของครูในการใช้หลักสูตรใหม่

การจัดการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่นี้ ครูต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทของตนคิดแยกไปจากเดิม โดยมีนักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน ครูต้องใช้วิธีการสอนหลาย ๆ วิธีให้เหมาะสมกับจุดประสงค์และเนื้อหาวิชา ให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ฯลฯ ดังนั้นครูจึงควรเตรียมตัวให้พร้อมสำหรับการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่นี้

๑. ศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญต่าง ๆ ของหลักสูตรใหม่ เช่น หลักการ จุดหมาย มวลประสบการณ์เวลาเรียน คำแนะนำการเรียนการสอน การประเมินผล และพยายามพิจารณาให้เห็นข้อดีต่าง ๆ ของหลักสูตรใหม่

๒. พยายามจัดหาเอกสารหลักสูตรชนิดต่าง ๆ และใช้ให้เป็นประโยชน์ เช่น แผนการสอน คู่มือครู แบบเรียน หนังสืออ่านเพิ่มเติม ระเบียบประเมินผล และพยายามศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร แผนการสอน แบบเรียน และสื่อการเรียน

๓. ศึกษาให้เข้าใจอย่างแจ่มชัดเกี่ยวกับวิธีสอนต่าง ๆ ที่หลักสูตรแนะนำไว้ เช่น การสอนแบบแก้ปัญหา การค้นคว้า การทำงานกลุ่ม อภิปราย การสืบสวนสอบสวน เพื่อให้ได้เลือกใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะเนื้อหาวิชา และผู้เรียน

๔. ต้องใฝ่ใจศึกษาและแสวงหาความรู้ใหม่ ๆ อยู่เสมอ เช่น เนื้อหาวิชาที่เกี่ยวกับเรื่องที่สอน วิทยาการใหม่ ๆ ข่าวเหตุการณ์ต่าง ๆ ฯลฯ เพื่อให้ครูเป็นคนทันสมัยและมีน้ำใจจะทำการสอน

๕. ครูต้องเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนเนื้อหา พยายามให้ยึดหยุ่นตามเหตุการณ์ สภาพท้องถิ่น และความสนใจของผู้เรียน และครูต้องระลึกอยู่เสมอว่าผู้เรียนเป็นคารานำแสดง ส่วนครูนั้นเป็นผู้กำกับการแสดง

๖. สอนโดยมีจุดมุ่งหมายทุกครั้ง ต้องตระหนักอยู่เสมอว่าในการสอนเรื่องต่าง ๆ นั้น ต้องให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมอะไรบางอย่าง และดำเนินการสอนให้เป็นไปตามนั้น แล้ววัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ถ้านักเรียนไม่ผ่านพฤติกรรมใดที่จัดให้ต้องสอนซ่อมเสริม

๗. พยายามแสวงหา จัดทำ รวมทั้งใช้วัสดุและอุปกรณ์การสอนที่มีอยู่ในห้องเรียน หรือวัสดุอุปกรณ์ประกอบหลักสูตรที่จัดทำไว้

๘. พยายามใกล้ชิดสนิทสนมกับนักเรียน เพื่อจะได้ทราบพื้นฐานความสนใจ ความถนัด และปัญหาของเด็กแต่ละคน เพื่อจะได้ใช้เป็นประโยชน์ในการสอน อบรม และปกครองเด็ก

๙. พยายามใช้แหล่งวิทยาการที่มีอยู่ในโรงเรียน ในชุมชน ให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน เช่น เชิญผู้มีประสบการณ์ต่าง ๆ มาเป็นวิทยากร ทดสอบศึกษา ศึกษาค้นคว้าตาม โรงงาน ฟาร์ม สถานที่สำคัญต่าง ๆ ฯลฯ

๑๐. พยายามจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยจัดตั้งชุมนุม เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการต่าง ๆ ตามความถนัด ความสนใจ สุขภาพพลานามัย ความเป็นพลเมืองดี ทำนุบำรุงประเพณี ศิลปวัฒนธรรม ประจำชาติ ฯลฯ

นิโคลัส เบนเนตต์ ได้กล่าวถึงพฤติกรรมของครูที่สอดคล้องกับแนวหลักสูตรใหม่ว่า มีลักษณะดังนี้

๑. ครูควรจะสอนแบบบรรยายให้น้อยลง และส่งเสริมให้มีการสนทนาและอภิปรายจากหลาย ๆ ฝ่ายให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เช่น นักเรียนกับนักเรียน ครูกับนักเรียน เป็นต้น

๒. ครูควรบอกให้นักเรียนทำตามตนเอง แต่ควรสนับสนุนให้นักเรียนตัดสินใจเอง

๓. ครูควรตระหนักว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่เกิดจากการอภิปรายและทำกิจกรรมต่าง ๆ มีใจเกิดจากการบรรยายหรือเรียนจากหนังสือ

๔. ครูควรอ้างอิงถึงหนังสือแบบเรียนและทฤษฎีทางวิชาการให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่ควรยกตัวอย่างต่าง ๆ จากสภาพแวดล้อมจริงมาใช้ให้มากที่สุด

๑ วิชัย ราษฎร์ศิริ, "คำแนะนำในการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑,"

วิทยาสาร (กุมภาพันธ์ ๒๕๒๑) : ๓๑.

๕. นาน ๆ ครั้งจึงควรให้เด็กห้องใดเรียนในสิ่งเดียวกันในเวลาเดียวกัน ตามปกติแล้วห้องเรียนควรจะเป็นกลุ่มตามความสามารถของนักเรียน

๖. ครูไม่ควรดำเนินการทดสอบด้วยตนเอง แต่ควรให้นักเรียนได้ดำเนินการด้วยตนเอง (โดยมีครูเป็นแต่เพียงผู้ช่วยเหลือทั่ว ๆ ไปเท่านั้น)

๗. กิจกรรมต่าง ๆ ไม่ควรให้ครูเป็นผู้สาธิต แต่ควรจะให้นักเรียนเป็นผู้วางแผนและดำเนินการเอง ครูให้การช่วยเหลือที่น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

๘. ในการประเมินผล ครูควรเพิ่มความสนใจในกระบวนการหาคำตอบมากกว่าพิจารณาความถูกต้องของคำตอบหรือผิดแต่เพียงอย่างเดียวเท่านั้น

๙. ครูควรพยายามทุกวิถีทางที่จะพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็ก

๑๐. ส่วนใหญ่การวัดผลควรจะวัดในด้านการนำเอาความรู้ เจตคติ และทักษะไปใช้มากกว่า

003840

๑๑. เมื่อสอนวิชาใดก็ตาม ครูควรพยายามผสมผสานสิ่งที่กำลังสอนอยู่ให้เข้ากับวิชาอื่น ๆ ที่สอนอยู่ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน

๑๒. การสอนวิชาใด ๆ ก็ตามไม่ควรจะสอนในแง่ที่เป็นกฎเกณฑ์ทางวิชาการเท่านั้น แต่ควรจะสอนในแง่ที่มีส่วนสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในชีวิตจริงของนักเรียน

นอกจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านการจัดการเรียนการสอนแล้วปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้อย่างเต็มที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นก็คือการจัดการจัดบรรยากาศในห้องเรียน

บรรยากาศในห้องเรียนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

นักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในห้องเรียน บรรยากาศในห้องเรียนจึงมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้ครูควรจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ โดยจัดห้องเรียนให้สะอาดถูกสุขลักษณะ อากาศปลอดโปร่งสบาย มีแสงสว่างพอเหมาะ ขนาดของห้องเหมาะกับจำนวนนักเรียน โต๊ะเก้าอี้อยู่ในสภาพดีและเหมาะกับขนาดของร่างกายของนักเรียน มีการตกแต่งห้องที่น่าสนใจ สนองความต้องการความสนใจ และการเรียนรู้ของเด็ก ครูยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นกันเอง เข้าใจเด็ก มีเหตุผล เด็ก ๆ เข้ากันได้ดี เด็กจะรู้สึกสบายตาสบายใจ รู้สึกอบอุ่น บรรยากาศเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ละเมียด ลิมอักษร ได้เสนอแนะหลักในการจัดห้องเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนดังนี้

๑. ให้เด็กมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดห้องเรียน
๒. จัดสิ่งแวดล้อมภายในห้องเรียนให้เป็นที่น่าสนใจ
๓. เลือกเครื่องตกแต่งที่จำเป็นและมีคุณค่าทางการศึกษา
๔. มีที่ว่างพอสำหรับกา ปรประกอบกิจกรรมที่จำเป็นได้
๕. จัดห้องเรียนให้เด็กมีโอกาสทำงานได้หลายอย่าง โดยมีจุดสนใจต่าง ๆ เช่น
 - ก. มุมสำหรับอ่านหนังสือซึ่งควรจัดให้มีที่อ่านหนังสือ ชั้นหนังสือ ฯลฯ
 - ข. มุมสำหรับงานด้านศิลปะซึ่งควรประกอบด้วยเครื่องมือต่าง ๆ เช่น กระดาษ อ่างดิน ดินน้ำมัน สี ฯลฯ
 - ค. มุมสำหรับงานธรรมชาติวิทยา ซึ่งควรจัดให้มีกระบะดินปลูกต้นไม้ ต้นหรืออ่างเลี้ยงปลา ชั้นวางถ้วยอย่างใบไม้ ดอกไม้ ฯลฯ
 - ง. แผนป้ายนิเทศสำหรับตีความ หรือข้อความ หรือสิ่งของ ฯลฯ ที่จะสร้างความสนใจของเด็ก

จ. กระดานสำหรับครูและนักเรียนเขียนข้อความตามต้องการ อาจคิดไว้หน้าชั้น หลังชั้น หรือข้าง ๆ อีกแล้วแต่ความเหมาะสม

นิโคลัส เบนเนตต์ ได้เสนอแนะบรรยากาศของห้องเรียนชั้นประถมว่าควรมีลักษณะดังนี้

๑. ห้องเรียนควรจัดไว้อย่างง่าย ๆ สบาย ๆ นั่งเรียนไม่ควรนั่งเป็นแถว ๆ หันหน้าเข้าหากันตลอดเวลา
 ๒. ระเบียบวินัยในห้องเรียนไม่ควรเคร่งครัดนัก ระเบียบนี้ควรได้มาจากความเคารพรักของเด็กที่มีต่อครูมากกว่า
 ๓. บรรยากาศในห้องเรียนควรมีความรู้สึกอบอุ่น ควรตกแต่งห้องให้น่าดู โดยพยายามใช้ของส่วนใหญ่นักเรียนประดิษฐ์ขึ้นเอง
 ๔. นักเรียนไม่ควรเป็นผู้อยู่เฉย ๆ แต่ควรจะเป็นผู้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างกระฉับกระเฉงมากกว่า
 ๕. ครูควรอนุญาตให้นักเรียนเดินไปมารอบห้องได้ ถ้าจำเป็น โดยนักเรียนไม่ควรถูกบังคับให้นั่งเฉย ๆ หรืออยู่เฉย ๆ
 ๖. นักเรียนไม่ควรจะมีความรู้สึกเมื่อนายตบบรรยากาศในห้องเรียน แต่ควรมีความสนใจ มีแรงจูงใจ และมีความสบายใจอยู่ตลอดเวลา ๒
- สรุปได้ว่าครูผู้สอนตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ควรศึกษาบทบาทของตนให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ และพยายามจัดบรรยากาศในห้องเรียนให้สามารถดำเนินการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรใหม่

๑ ละเมียด ลิมอักษร, "ห้องเรียนชั้นประถมศึกษา," ประชาศึกษา (๒๕ สิงหาคม ๒๕๑๖) : ๕๒ - ๕๓.

๒ นิโคลัส เบนเนตต์, "การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรประถมศึกษา," หน้า ๕๘ - ๖๐.

บทบาทของสื่อการเรียนในหลักสูตรใหม่

สื่อการเรียนนี้แต่เดิมครูรู้จักกันในชื่อ อุปกรณ์การสอน ซึ่งหมายถึงรูปภาพ ของจริง บัตรคำ แถบประโยค ของจำลอง เทป วิทยุ ฯลฯ แต่ตามหลักสูตรใหม่นี้ กรมวิชาการได้ระบุ ความหมายให้กว้างขึ้นกว่าเดิมว่า "สื่อการเรียนหมายถึงเครื่องมือตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่จะมา สนับสนุนการเรียนการสอน เราความสนใจของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ เกิดความจำได้ดีขึ้น อย่างรวดเร็ว ได้แก่ ของจริง ของจำลอง แผนภูมิ แผนภาพ บัตรงาน โสตทัศนอุปกรณ์ เศษวัสดุ เหลือใช้ แบบเรียน คู่มือครู แบบฝึกหัด"

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ เน้นการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ เพื่อที่นักเรียนจะได้เข้าใจและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ ดังนั้นจึงมีการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ เพื่อ ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ที่ขึ้นและจำได้นาน การจัดทำและการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่สมควรที่จะให้เหมาะสม กับสภาพของท้องถิ่นและบทเรียน ๒

ความสำคัญของสื่อการเรียน

สื่อการเรียนมีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ เป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของ การศึกษา มีนักการศึกษาหลายคนได้แสดงทัศนะในเรื่องนี้ดังนี้

เกรียง เอี่ยมสกุล กล่าวว่า การสอนที่ดีจำเป็นจะต้องมีอุปกรณ์ในการสอน เพราะอุปกรณ์ การสอนช่วยทั้งครูและนักเรียน ช่วยครูให้เหนื่อยลงเป็นการผ่อนคลาย ช่วยนักเรียนที่มีสติปัญญาสูงให้

๑ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไบนเต็คโปรดักชั่น, ๒๕๒๑), หน้า ๒๑.

๒ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการอบรมวิทยากรในการใช้หลักสูตรประถม ศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (กรุงเทพมหานคร : เซ็นทรัลเอ็กเพรสศึกษาการพิมพ์, ๒๕๒๐),

เรียนรู้และเข้าใจยิ่งขึ้น ช่วยนักเรียนที่มีสติปัญญาทำให้สามารถเรียนได้ มีความเข้าใจแจ่มแจ้ง เพราะได้พบกับประสบการณ์หลาย ๆ อย่าง นอกเหนือจากแบบเรียนและกระดานดำ^๑ ซึ่งเรื่องนี้ ในหนังสืออุปกรณ์การสอน ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวว่า คุณค่าของอุปกรณ์ การสอนนั้นมีหลายประการด้วยกัน คือ ช่วยให้ผู้เรียนได้ประสบสภาพความเป็นจริง สามารถทำให้ ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงทัศนคติหรือปรับปรุงทัศนคติของผู้เรียนได้ ช่วยให้ผู้เรียนทั้งชั้นหรือทั้งหมด ได้ ประสบการณ์ร่วมกัน และยังสามารถขจัดปัญหาเรื่องระยะทางและระยะเวลาได้ สามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้ทั้งที่สิ่งเหล่านั้นอาจจะใหญ่โตเกินไปหรืออยู่ไกลเกินไป^๒

คณะกรรมการสภาการศึกษาแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้วิจัยคุณค่าของวัสดุ-ทัศนศึกษา และพบว่าการใช้วัสดุทัศนศึกษาประกอบการสอนให้ประโยชน์ดังนี้

๑. ให้ประสบการณ์รูปธรรมเพิ่มขึ้น และลดประสบการณ์นามธรรม
๒. ให้นักเรียนมีความสนใจเพิ่มขึ้น
๓. เพิ่มทุนพัฒนาการทางการเรียนรู้ และทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร
๔. ให้ประสบการณ์ที่เป็นจริง
๕. ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความคิดต่อเนื่องกัน
๖. ได้รับความหมายและศัพท์มากขึ้น
๗. ให้ประสบการณ์ที่การสอนอย่างอื่นให้ไม่ได้ และเกิดความรู้ที่กว้างขวางลึกซึ้ง^๓

^๑ เกรียง เอี่ยมสกุล, "อุปกรณ์การสอน," โรงเรียนประถมศึกษาภาคปฏิบัติ (ธนบุรี : โรงเรียนการช่างวุฒศึกษา(แผนกการพิมพ์), ๒๕๑๑), หน้า ๕๕.

^๒ กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, อุปกรณ์การสอน (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๓), หน้า ๒ - ๕.

^๓ Edgar Dale and Others, "Research on Audio-Visual Materials," Audio-Visual Materials of Instruction (Chicago : University of Chicago Press, 1949), p.255.

วินิจ ปัจฉิมกุล ได้สำรวจความต้องการทางโสตทัศนูปกรณ์วิชาภาษาไทยในโรงเรียน
 ประถมศึกษาตอนต้น ในเขตเทศบาลพระนครและธนบุรี ผลปรากฏว่าโสตทัศนูปกรณ์ช่วยให้เด็กอยาก
 อยากรเรียนภาษาไทยมากขึ้น แต่ครูยังใช้โสตทัศนูปกรณ์น้อย อุปกรณ์ที่ช่วยในการสอนภาษาไทยมากที่สุด
 คือบัตรคำ ซึ่งช่วยในการเรียนภาษาไทยคำกรออ่าน พูท เขียน ได้เร็วยิ่งขึ้น ครูต้องการความรู้
 ทางด้านวิธีการผลิตอุปกรณ์การสอนชนิดต่าง ๆ และขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ ขาดงบประมาณ และครูต้อง
 การคู่มือในการสร้างอุปกรณ์และวัสดุ เช่น เทมเพลท ฟิล์มสตริป สไลด์ ภาพยนต์ ของจำลอง
 และของจริง^๑

เริงลักษณ์ มหาวิจิตรมนตรี ได้วิจัยเรื่อง การใช้ภาพในการสอนคำศัพท์ภาษาไทย
 ในโรงเรียนขนาด ชั้นประถมศึกษาตอนต้น โดยทดลองสอนคำศัพท์ภาษาไทยให้แก่นักเรียนชั้นประถม
 ปีที่ ๑ ถึง ๓ ในโรงเรียนขนาด โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๒๕ คน ด้วยวิธีจับคู่
 นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนวิชาภาษาไทยโดยเฉลี่ยเท่ากัน กลุ่มหนึ่งให้เรียนโดยใช้ภาพ
 ประกอบการสอน อีกกลุ่มหนึ่งเรียนโดยไม่ใช้ภาพประกอบ โดยครูคนเดียวสอนทั้งสองกลุ่ม ทดสอบ
 ผลการเรียนของนักเรียน ๒ ครั้ง คือหลังจากการสอนครั้งแรก และเมื่อถึงช่วงเวลาอีกหนึ่งอาทิตย์
 ต่อมาอีกครั้งหนึ่งผลปรากฏว่า การสอนคำศัพท์ภาษาไทยโดยใช้ภาพประกอบมีผลทำให้การเรียนรู้ดีกว่า
 ไม่ใช้ภาพประกอบ ในแง่ที่ภาพเป็นสิ่งจูงใจ ช่วยเร้าความสนใจ ทำให้นักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น^๒

^๑ วินิจ ปัจฉิมกุล, "การสำรวจความต้องการทางโสตทัศนูปกรณ์วิชาภาษาไทยใน
 โรงเรียนประถมศึกษาตอนต้น ในเขตเทศบาลพระนครและธนบุรี" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๗), หน้า ๑๑๖ - ๑๓๓.

^๒ เริงลักษณ์ มหาวิจิตรมนตรี, "การใช้ภาพในการสอนคำศัพท์ภาษาไทยในโรงเรียน
 ขนาด ชั้นประถมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาโสตทัศนศึกษา บัณฑิต
 วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖), หน้า ๖ - ๖.

ศิรินพรัตน์ พิธานสมบัติ ใ้วิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้เพลงประกอบการสอน โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประชากรคือครูชั้นประถมศึกษาที่ ๑ - ๔ โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร ทบวงมหาวิทยาลัยของรัฐ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวนโรงเรียน ๓๗ โรงเรียน รวมทั้งสิ้น ๓๖๕ คน ผลปรากฏว่า ในด้านคุณค่าของเพลงประกอบการสอน ครูประถมศึกษาทั้ง ๔ สังกัด ส่วนใหญ่เห็นด้วยมาก ว่าบทเพลงใช้ประกอบการสอนได้ดี-ให้ความรู้แก่นักเรียนหลายด้าน-ช่วยไม่ให้เบื่อหน่ายบทเรียนได้เปลี่ยนอิริยาบถ และยังช่วยให้นักเรียนคุ้นเคยและนิยมคนตรีมากขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานซึ่งในเรื่องนี้ครูโรงเรียนกรมสามัญศึกษาและครูโรงเรียนสาธิตเห็นด้วยมากอย่างยิ่ง เรื่องที่ครูทุกสังกัดเห็นด้วยปานกลางคือบทเพลงประกอบการสอนมีส่วนช่วยประหยัดเวลาในการสอน และมีส่วนช่วยสร้างเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของนักเรียน

จะเห็นได้ว่าสื่อการเรียนมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็ก ดังนั้นถ้าครูรู้จักเลือก และจัดหาสื่อการเรียนที่เหมาะสมก็จะช่วยให้ค่าเงินการสอนตามหลักสูตรใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หลักเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียน

สื่อการเรียนจะเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็ต่อเมื่อผู้สอนรู้จักเลือกและนำมาใช้ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ ซึ่งกรมวิชาการได้เสนอแนะเกณฑ์ในการเลือกใช้สื่อการเรียนดังนี้

๑. ครูผู้สอนควรคำนึงถึงสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้นั้นให้ขอเท็จจริงที่จะไม่ทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดผิด ๆ ได้

ศิรินพรัตน์ พิธานสมบัติ "ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการใช้เพลงประกอบการสอน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐), หน้า ๑๔๔.

- ๒. ในค่านเนื้อหาของสื่อการเรียน ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงคุณค่าทางการเรียนรู้เป็นสำคัญ
- ๓. สื่อการเรียนที่นำมาใช้นั้นต้องเหมาะสมกับอายุ สติปัญญา และประสบการณ์ของผู้เรียน
- ๔. ผู้สอนควรตระหนักถึงผู้ใช้อยู่เสมอ เพราะสื่อการเรียนผู้เรียนควรจะใช้มากกว่าผู้สอน
- ๕. ผู้สอนควรศึกษาคู่มือประกอบการสอนก่อน เพราะคู่มือจะบอกเนื้อหาโดยย่อไว้สำหรับ

ช่วยผู้สอน

- ๖. ต้องคำนึงถึงสื่อการเรียนที่จะนำมาใช้นั้นจะช่วยส่งเสริมให้เกิดความคิดวิพากษ์วิจารณ์ และก่อให้เกิดกิจกรรมร่วมกันในการเรียนการสอน
- ๗. ต้องคำนึงอยู่เสมอว่าสื่อการเรียนนั้น จะช่วยสร้างปัญหาหรือแก้ปัญหาอย่างไรอย่างหนึ่งหรือไม่
- ๘. ต้องรู้จักวิธีเก็บรักษาสื่อการเรียนต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพดีและใช้ได้นานที่สุด

การเตรียมตัวของครูในการใช้สื่อการเรียน

การใช้สื่อการเรียนให้บังเกิดผลดี ครูจะต้องเตรียมนักเรียนและอุปกรณ์ให้พร้อม ซึ่งครูควรปฏิบัติดังนี้

- ๑. ศึกษาเรื่องราวและทดลองวิธีใช้แต่ละอย่างก่อนที่จะนำไปใช้สอนในชั้นเรียน ครูควรทราบถึงความมุ่งหมายในการที่จะนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหา
- ๒. สำนักรวอุปกรณ์แต่ละชิ้นว่าอยู่ในสภาพที่จะนำมาใช้สอนได้ทันทีหรือไม่ ถ้าพบว่ามีข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไขก่อนนำไปใช้ทุกครั้ง
- ๓. ให้นักเรียนไปอ่านเรื่องที่ครูสอนในชั่วโมงต่อไปมาล่วงหน้า เมื่อนักเรียนได้เห็นอุปกรณ์ที่นำมาใช้ประกอบการสอนเรื่องที่ตนอ่านมาแล้ว สามารถเชื่อมโยงเรื่องที่เป็นนามธรรมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมได้อย่างถูกต้อง เป็นการช่วยให้เกิดความเข้าใจในบทเรียนดีขึ้น

กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช

๘. ครูต้องเตรียมบทเรียนร่วมกับนักเรียนในบางโอกาส เพราะฉะนั้นครูจะต้องมอบหมายให้นักเรียนทำ เช่น กำหนดหัวข้อให้นักเรียนอภิปราย โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม

แหล่งจัดหาสื่อการเรียน

ครูควรรู้แหล่งจัดหาสื่อการเรียนเพื่อเป็นการประหยัดเงินและเวลา ซึ่งครูอาจจัดหาสื่อการเรียนได้จาก

๑. แหล่งวัสดุที่มีอยู่แล้วในโรงเรียน ตามปกติการดำเนินการสอนในโรงเรียน ผู้สอนจะให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันอยู่แล้ว ก็อาจจะได้พบแหล่งวัสดุที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี เช่น เศษวัสดุเหลือใช้ต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ เป็นต้น

๒. แหล่งวัสดุที่ได้จากการจัดระบบงานของโรงเรียนเอง บางโรงเรียนอาจจะมีการผลิตวัสดุสำหรับอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้สอน และเตรียมพร้อมที่จะช่วยเหลือครูในการจัดหาวัสดุไว้ใช้สอนในชั้นเรียนได้เสมอ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ครูผู้สอนเกิดความคิดริเริ่มเป็นอย่างดี

๓. แหล่งวัสดุที่มีอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ ใต้ถุนถั่วลิสง ก้อนหิน ไม้ไผ่ เมล็ดพืชต่าง ๆ วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่น เช่น กลองกระชายต่าง ๆ ฟาซวด กระจับปี่ ตลอดจนแหล่งบริการใกล้เคียง เป็นต้น

๔. แหล่งวัสดุที่จะหาได้จากนอกชุมชน หรือท้องถิ่นอื่น ๆ สื่อการเรียนที่จะหาได้จากภายนอกท้องถิ่นนั้น อาจจะเป็นวัสดุที่ส่วนกลางจัดหามาให้ เช่น แผนภาพต่าง ๆ บัตรงาน หนังสือเรียนแบบฝึกหัด หนังสืออ่านเพิ่มเติม เพลง และเกมต่าง ๆ เป็นต้น

๑ สุธิน เนียมพลับ, การประถมศึกษาและการศึกษาประชาบาล (รากมูรี : โรงพิมพ์วิศวการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๑๓.

๒ กรมวิชาการ, คู่มือการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๒๑.

สื่อการเรียนมีความสำคัญมากต่อการเรียนการสอน เพราะช่วยให้นักเรียนสนใจและตั้งใจเรียน ช่วยให้เด็กเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดี เกิดการเรียนรู้ที่ตรงตามจุดจนสามารถนำความรู้ไปใช้ได้ ในชีวิตจริง ดังนั้นผู้บริหารการศึกษา ศึกษาพิเศษ และหน่วยงานที่รับผิดชอบจึงควรมีให้ความสนใจในเรื่องนี้ โดยการสนับสนุนให้โรงเรียนต่าง ๆ มีสื่อการเรียนที่จำเป็นอย่างพอเพียง จัดบริการด้านสื่อการเรียน นิเทศติดตามผลการใช้สื่อการเรียน และส่งเสริมให้ครูสามารถจัดหาหรือผลิตสื่อการเรียน และนำมาใช้ประกอบการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์คุ้มค่ามากที่สุด

สรุปว่าการสอนตามหลักสูตรใหม่จะมีประสิทธิภาพเพียงไรขึ้นอยู่กับตัวครู หากครูได้มีโอกาสเตรียมตัวล่วงหน้า ใฝ่ศึกษา ทำความเข้าใจหลักสูตร แผนการสอน วัสดุหลักสูตรต่าง ๆ รู้จักเลือกใช้กิจกรรมและสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจของผู้เรียน ตลอดจนเนื้อหาและวัตถุประสงค์ การสอนนั้นก็จะเป็นรูปอย่างที่ต้องการ

วิชาภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

ภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ จัดอยู่ในกลุ่มทักษะที่เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้เช่นเดียวกับคณิตศาสตร์ ถือว่าเป็นทักษะเบื้องต้น วิชาภาษาไทย เน้นทักษะในการเข้าใจ ภาษา คือ ฟัง พูด อ่าน และ เขียน จนใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจได้ทั้งในการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม

อัตราเวลาเรียนของกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และประถมศึกษาปีที่ ๒ ประมาณร้อยละ ๕๐ ของเวลาเรียนทั้งหมด โดยแบ่งเป็นเวลาเรียนภาษาไทยร้อยละ ๓๕ และคณิตศาสตร์ร้อยละ ๑๕

การประเมินผลการเรียน ในแผนการสอนเขียนไว้กว้าง ๆ ว่าใช้การสังเกต การซักถาม และการตรวจสอบ การสังเกตนั้นผู้สอนต้องใช้อยู่ตลอดเวลา การซักถามใช้ตามโอกาสและจุดประสงค์ ที่ต้องการจะประเมินผล ควรตั้งคำถามให้ผู้เรียนใช้ทั้งความจำ ความเข้าใจ และความคิดเพื่อตอบคำถาม ส่วนการตรวจสอบนั้นรวมถึงการทดสอบย่อย ๆ ผู้สอนจะจัดขึ้นด้วย ซึ่งสำคัญผู้สอนการประเมินผล

เพื่อปรับปรุงทั้งตัวผู้เรียน กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียนและตัวผู้สอนเอง ดังนั้นควรมันให้เกิดผลการประเมินผลไว้ทุกครั้ง °

การเปรียบเทียบหลักสูตรภาษาไทยประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ กับหลักสูตรภาษาไทยประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ^๒

หลักสูตรภาษาไทยฉบับพุทธศักราช ๒๕๐๓	หลักสูตรภาษาไทยฉบับพุทธศักราช ๒๕๒๑
<p>๑. แยกย่อยออกเป็นรายวิชา เช่น อ่านไทย คัดเขียน เรียงความ จดหมาย หลักภาษา</p> <p>๒. ทักษะการฟังและการพูด แต่เดิมมีได้ เน้นเนื้อหาให้เด่นชัดกว่าจะให้น้ำเนื้อหา อย่างไรไปสอน ทักษะทั้งสองนี้จึงปรากฏ ว่าครูส่วนใหญ่ไม่ค่อยจะสอน</p>	<p>๑. มีได้แยกย่อยออกเป็นรายวิชา แต่สอนในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ให้สัมพันธ์กันทั้ง ๔ ทักษะ คือ ฟัง - พูด - อ่าน - เขียน ทักษะทั้ง ๔ นี้จะสัมพันธ์กันทั้งจุดประสงค์ในการสอนเนื้อหา ตลอดจนกิจกรรมการเรียน</p> <p>๒. เนื้อหาทักษะฟัง - พูด กำหนดไว้อย่างเด่นชัด โดยกำหนดเนื้อหาทักษะฟังพูดในสัมพันธ์กับเนื้อหาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชั้นการสอนตอนแรกที่เด็กเริ่มเข้าเรียนประมาณ ๕ สัปดาห์ จะเน้นในเรื่องฟังพูดมาก</p>

° กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น, ๒๕๒๐), หน้า ค.

^๒ วิกรม รุณสาย ณ อยุธยา, "แนะนำหลักสูตรภาษาไทยประถมศึกษา ฉบับพุทธศักราช ๒๕๒๑," ประถมศึกษา ๒๕ (กันยายน ๒๕๒๐) : ๔ - ๕.

หลักสูตรภาษาไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๐๓

หลักสูตรภาษาไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๒๐

๓. เนื้อหาสาระของหลักสูตรไม่สัมพันธ์กับ
ปัญหาและการใช้ชีวิตประจำวัน

๔. หนังสือเรียนที่กำหนดไว้เกินไปให้ผู้เรียน
มีความรู้ตามหนังสือที่กำหนดในแต่ละชั้น
โดยไม่คำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน
จะเห็นได้จากแบบเรียนภาษาไทย
ชั้น ป.๓ - ๔

๕. เนื้อหาไม่ได้กำหนดไว้ละเอียด จุดประสงค์
ที่วางไว้เป็นจุดประสงค์ใหญ่เป็นหลักทั่วไป
ครูสอนไปอย่างเลื่อนลอย โดยไม่ทราบ
จุดประสงค์ที่จะให้เด็กเกิดในข้อใด

๖. กำหนดให้เด็กในระดับประถมstufeไฟเราะ
ของภาษาจรรยาซึ่งในวรรณคดีนั้นแทบจะ
ไม่ได้ผล เพราะหนังสือเรียนที่ครูยึด
เป็นหลักนั้นคัดลอกเนื้อหาวรรณคดีที่ห่าง
ไกลจากความคิดและวัยของเด็กมาก

๓. เนื้อหานำเอาสิ่งแวดล้อมในสังคมของผู้
เรียนมากกำหนดไว้ เพื่ผู้เรียนจะได้
สามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้เพื่อประโยชน์
ในชีวิตของตน

๔. ให้ผู้เรียนมีความรู้และความสามารถในการ
ใช้ภาษาให้เหมาะสมกับวัย โดยไม่ยึด
หนังสือเรียนเป็นหลักอย่างเดียว

๕. กำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์
อย่างชัดเจนตรงกับเนื้อหาในแต่ละตอนซึ่ง
ครูสามารถสอนและประเมินผลได้ตรงกับ
จุดประสงค์

๖. จัดดำเนินการวางเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัย
โดยเริ่มจากนิทานพื้นบ้าน บทเห่กลอน
การเล่นพื้นเมืองอันเป็นสิ่งที่เด็กในท้องถิ่น
รู้จัก มาสู่พื้นฐานอันจะส่งเสริมให้เกิด
ความสนใจภาษาและรัฐสไฟเราะ รู้คุณค่า
ภาษาประจำชาติในที่สุด

หลักสูตรภาษาไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๐๓

หลักสูตรภาษาไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๒๐

๑. การปลูกนิสัยรักการอ่านไม่ไค้ผล เพราะ
ขาดหนังสืออ่านประกอบที่เหมาะสมกับวัย
เนื้อหา กิจกรรมไม่ไค้ส่งเสริมให้เด็กรู้จัก
รักที่จะไปค้นคว้าหาอ่านเพิ่มเติม

๒. วิชาหลักภาษาที่กำหนดให้เรียนในชั้น
ป.๕, ๖, ๗ ไม่ไค้ผล เด็กไม่สนใจ
เพราะเนื้อหาหลักภาษากำหนดเป็นชนิด
สอนหลักภาษาเพื่อจำในเนื้อหา เช่นว่า
ประโยคคื้คืออะไร ? เป็นต้น

๔. การกำหนดขอบเขตความรู้ การวัดผล
แต่ละระดับไม่แน่นอน สังเกตไค้จากวัด
ความรู้ทางเนื้อหาในหนังสือเรียนแต่ละชั้น
เป็นการท่องจำ เช่น อ่านเอาเรื่องเป็น
สำคัญ

๓. เอาเนื้อหาของ ๔ ทักษะ มาจัดทำเป็น
แผนการสอน โดยนำเอาสิ่งที่มีอยู่ใน
ท้องถิ่นที่ทุกคนภูมิไค้มากำหนดเป็นกิจกรรม
ซึ่งสิ่งนี้จะเป็นสิ่งที่จะคอย ๆ ปลูกฝังให้
ผู้เรียนเกิดความพอใจอยากรู้อยากเห็น
อยากอ่านจนกระทั่งนิสัยรักการอ่านจะตาม
มาในที่สุด และได้สร้างหนังสืออ่าน
ประกอบให้เหมาะสมกับวัยของเด็กด้วย

๕. นำเอาเนื้อหาหลักภาษาที่พบในชีวิต
ประจำวันและที่จำเป็นต่อการใช้ภาษา
มาแทรกในเนื้อหาของทุกทักษะ โดยไม่
แยกออกเป็นวิชาและเป็นการสอนหลัก-
ภาษาเพื่อการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน
อย่างแท้จริง

๕. กำหนดขอบเขตความรู้แน่นอนแต่ละชั้น
โดยมีประมวลคำที่เด็กต้องเรียนรู้แต่ละ
ระดับชั้นคือ ให้เด็กไทยทุกคนสามารถ
อ่าน เขียน รู้ความหมายตามลำดับขั้นดังนี้
ป.๑ ต้องเรียนรู้อย่างน้อย ๕๕๐ คำ
ป.๒ " " " อีก ๔๐๐ คำ
ป.๓ " " " อีก ๑๖๐๐ คำ
ป.๔ " " " อีก ๑๕๕๐ คำ
สำหรับชั้น ป.๕, ๖ เด็กสามารถใช้
หลักเกณฑ์ที่เรียนมาแล้วเรียนรู้คำในชีวิต
ประจำวันไค้

เอกสารและวัสดุหลักสูตรประกอบการสอนภาษาไทย

การสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๐ แตกต่างจากหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ ดังกล่าวแล้ว และยังมีเอกสารและวัสดุหลักสูตรต่าง ๆ ซึ่งได้จัดทำขึ้นเพื่อให้การเรียนการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรใหม่บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ดังนี้คือ

๑. แผนการสอนภาษาไทย ได้นำเอาความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา และการประเมินผลมาจัดสัดส่วน และแยกย่อยไว้เป็นแผน ๆ เรียงตามลำดับจากง่ายไปยาก ผู้สอนสามารถปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกิจกรรมการเรียนและสื่อการเรียนได้ตามความเหมาะสม แต่ต้องให้สอดคล้องกับความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา และการประเมินผลที่กำหนดไว้ ถ้าแผนการสอนตอนใดกำหนดให้ใช้หนังสือเรียน คู่มือหนังสือเรียน แบบฝึกหัด หรือหนังสือส่งเสริมการอ่านก็ใช้เอกสารดังกล่าวตามที่แผนการสอนกำหนดไว้

แผนการสอนวิชาภาษาไทยจัดทำไว้เป็นสองตอน ตอนแรกเป็นแผนการเตรียมความพร้อม มี ๑๘ แผน ตอนที่สองเป็นแผนที่ใช้กับแบบเรียนมี ๔๐ แผน

ส่วนประกอบของแผนการสอนภาษาไทยที่สำคัญมีดังนี้

- ๑. คำชี้แจง คือคำแนะนำในการใช้แผนการสอน
- ๒. แผนการเตรียมความพร้อมจำนวน ๑๘ แผน แต่ละแผนกำหนดความคิดรวบยอด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน สื่อการเรียน วิธีประเมินผล และภาคผนวก ทุกแผนใช้เวลาเรียนรวม ๑๕๐ คาบ (๕๐ ชั่วโมง) เริ่มเรียนสัปดาห์ที่ ๑ - ๕
- ๓. แผนหนังสือเรียน จำนวน ๔๐ แผน แต่ละแผนกำหนดส่วนประกอบเช่นเดียวกับแผนการเตรียมความพร้อม ทุกแผนใช้เวลารวม ๔๐๐ คาบ (๓๐๐ ชั่วโมง) เริ่มสอนต่อจากแผนการเตรียมความพร้อม
- ๔. วัสดุรายการใช้สระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ตัวสะกด คำใหม่ และจุดมุ่งหมายในการสอนแต่ละบท

๒. หนังสือเรียน เป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนทางคำศัพท์เพิ่มเติม การแต่งหนังสือเรียนภาษาไทยโดยยึดความรู้ที่กำหนดไว้เพื่อการอ่านในหลักสูตรเป็นหลัก และแต่งเป็นชุดต่อเนื่องกันทั้งในคำหลักภาษาและเนื้อเรื่อง ตลอดจนแทรกบทหรือกรอ่งง่าย ๆ เพื่อให้เด็กเกิดความรู้สึกสนุกสนานและปลุกฝังความรู้สึกในรสของภาษาไทยด้วย

๓. คู่มือหนังสือเรียนภาษาไทย เป็นเครื่องมือช่วยครูในการสอนหนังสือเรียนแต่ละบท ในคู่มือนี้จะบอกให้ครูทราบว่า หนังสือแต่ละบทมีคำใหม่กี่คำ เน้นหลักเกณฑ์ในการอ่านเรื่องใด กำหนดวิธีการสอนที่จำเป็น เช่น การสอนแจกลูกและสะกดคำ การสอนอ่าน การสอนแต่งความ กิจกรรมเสริม-ทักษะ ฯลฯ

๔. สมุดแบบฝึกหัด เพื่อฝึกฝนทักษะในการเขียน และตรวจสอบด้วยว่าผู้เรียนมีความเข้าใจในเรื่องที่เรียนเพียงพอหรือไม่

๕. หนังสือส่งเสริมการอ่าน ซึ่งสอดคล้องเป็นส่วนขยายในบทเรียน จะช่วยให้นักเรียนมีทักษะแม่นยำและแตกฉานยิ่งขึ้น และยังส่งเสริมในด้านความคิด ปลุกฝังนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเป็นพื้นฐานในการแสวงหาความรู้ด้านอื่นต่อไป

จุดประสงค์ทั่วไปในการสอนภาษาไทย

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กำหนดจุดประสงค์ทั่วไปในการสอนภาษาไทย ดังนี้

๑. ให้มีพัฒนาการทางภาษา ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน
๒. ให้มีทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจหลักเกณฑ์อันเป็นพื้นฐานของการเรียนภาษา

• วิชัย ราชบุรีศิริ, หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา (หลักสูตรและแนวปฏิบัติให้หลักสูตรใหม่สัมฤทธิ์ผล), พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๒)

๓. ให้สามารถใช้ภาษาติดต่อ ทั้งรับฟังและถ่ายทอดความรู้สึนึกคิดอย่างถูกต้อง มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล

๔. ให้เข้าใจและสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล

๕. ให้มีนิสัยรักการอ่าน รู้จักเลือกหนังสืออ่านและใช้เวลาว่างในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือ สื่อมวลชนและแหล่งความรู้ต่าง ๆ

๖. ให้สามารถใช้ผลจากการเรียนวิชาภาษาไทยมาช่วยในการคิด การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและวินิจฉัยเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล โดยไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลการโฆษณาชวนเชื่อใด ๆ

๗. ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนภาษาและวรรณคดีในแง่ที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติ และในแง่ที่ส่งเสริมความงอกงามในชีวิต

เพื่อให้บรรลุผลตามความมุ่งหมาย การเรียนภาษาไทยควรเน้นสัมฤทธิ์ผลของทักษะการเข้าใจภาษา คือ การฟัง การอ่าน และทักษะการใช้ภาษา คือ การพูด การเขียน จนสามารถใช้ภาษาเป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ แสวงหาความรู้ และมีเหตุผลเพื่อนำไปใช้ในวิถีประจำวัน อันจะนำไปสู่ชีวิตที่ผาสุกในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย

แนวการสอนภาษาไทย

เพื่อให้การสอนภาษาไทยมีประสิทธิภาพ ครูควรได้ศึกษาแนวทางในการสอนภาษาไทย เพื่อจำได้เตรียมตัวและเตรียมการสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตร สำหรับแนวการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ มีดังนี้

๑. คำนี้ถึงการเตรียมความพร้อมเป็นสำคัญ ในระยะเริ่มเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ กำหนดให้เตรียมความพร้อมในด้านกาฟัง การพูดให้ชัดเจน การใช้สายตา การฝึกกล้ามเนื้อมือ ฯลฯ ก่อนเข้าสู่บทเรียน สำหรับขั้นต่อไปการเตรียมความพร้อมอยู่ในลักษณะของการทบทวนก่อนเข้าสู่บทเรียน

๒. มุ่งให้สอนทักษะ ทั้ง ๔ คือ การฟัง พูด อ่าน และเขียนให้สัมพันธ์กัน ซึ่งเป็นกระบวนการตามธรรมชาติในการสอนภาษา ทั้งนี้ได้หมายความว่า จะต้องสอนทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ทุกครั้ง บางครั้งอาจจะสอนให้สัมพันธ์กันได้แค่ ๒ - ๓ ทักษะเท่านั้น เพราะการสอนทักษะให้สัมพันธ์กันนั้นควรสัมพันธ์กันเท่าที่จะทำได้ขึ้นอยู่กับเวลา และความเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียน อย่างไรก็ตามผู้เรียนบางคนอาจจะต้องฝึกฝนทักษะใดทักษะหนึ่งโดยเฉพาะการสอนซ่อมเสริมของครูก็ได้

๓. การสอนหลักภาษา สอนในลักษณะที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ มิได้สอนเพื่อความรู้ในเนื้อหา ดังนั้นจึงนำเนื้อหาของหลักภาษาที่จำเป็นต่อการใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน มาผสมผสานแทรกไว้ในทักษะต่าง ๆ เป็นการสอนหลักภาษาเพื่อการใช้ภาษา

๔. ส่งเสริมกระบวนการคิด ควบคู่ไปกับการฝึกทักษะทั้ง ๔ เพื่อปลูกฝังนิสัยในการคิด ไตรตรองหาเหตุผล นำไปใช้ในการแก้ปัญหาได้ สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้โดยครูใช้วิธีการสอนเข้าช่วย เช่น หลีกเลี่ยงการสอนแบบบรรยาย พยายามให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิด ตัดสินใจ การกระตุ้น โดยใช้วิธีการถามตอบในเบื้องต้น เป็นต้น

๕. ปลูกฝังนิสัยการรู้จักแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง โดยให้รู้จักเลือกหนังสืออ่าน กำหนดให้อ่านหนังสือเพิ่มเติม จัดกิจกรรมการค้นคว้า รายงาน อภิปราย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ แก่ผู้เรียนโดยตรง เมื่อออกจากสถานศึกษาไปแล้ว

๖. ควรประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนทุกระยะ และส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักประเมินผลความก้าวหน้าในการเรียนของตนเองได้ด้วย

๗. ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ ทักษะจะเกิดขึ้นได้โดยการฝึกฝน ดังนั้นครูจึงควรจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติให้มาก เพื่อให้เกิดความคล่องแคล่วและประสบความสำเร็จในการใช้ภาษา

๘. ความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนแตกต่างกัน ดังนั้นครูควรหาวิธีช่วยเหลือผู้เรียนช้า ไม่ควรทอดทิ้งเพื่อให้ทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนภาษาของตน การสอนซ่อมเสริม จะช่วยได้มาก

๙. การเรียนการสอนตามหลักการประการหนึ่งของหลักสูตร คือมุ่งให้เกิดประโยชน์อย่างแท้จริงในการดำรงชีวิต ดังนั้นครูจึงควรนำประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผู้เรียนพบเห็นหรือเรื่องราว

ต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวเด็กมาให้เรียนก่อน นอกจากนั้นวิธีการบางอย่างในภาษาไทยที่กำหนดไว้ส่วน
มาจากหลักสัทศาสตร์ทั้งสิ้น ตัวอย่างเช่น การแต่งหนังสือเรียนโดยผูกเป็นเรื่องราวอ่าน
การแจกลูกสะกดคำโดยยึดตัวอักษรที่มองเห็น (คน = ค + น, แม่ = น + แม่ = เป็น)
และให้รู้จักสระลดรูปเปลี่ยนรูปชั้นที่สูงขึ้น การเรียนสระผสมบางตัวที่ซ้ำมาก่อนสระเดี่ยวที่มาก่อน
(สระเฮา ก่อน สระเฮ) ดังนี้ เป็นต้น

๑๐. การเรียนภาษาไทยในโรงเรียน กำหนดให้เรียนภาษาไทยกลางเหมือนกันหมด
ทั้งประเทศ รวมทั้งกำหนดจำนวนค่าขึ้นค่าที่ควรรู้ไว้ ๘,๐๐๐ ค่า เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๘
ไปแล้ว ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่างถูกต้องเกิดประโยชน์ต่อตนเอง และยัง
แสดงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ ในขณะเดียวกันผู้สอนควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง
ภาษาไทยกลาง และภาษาถิ่นให้สื่อความหมายได้ตรงกันในการสอนภาษาไทยเบื้องต้นสำหรับ
นักเรียนที่มีปัญหาเกี่ยวกับภาษาถิ่นด้วย

ความพร้อมกับการเรียนภาษาไทย

ในการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ครูต้องเตรียมความ
พร้อมให้เด็กก่อนเริ่มเข้าสู่บทเรียน เพื่อเป็นการวางพื้นฐานในการเรียนภาษาของเด็กและเพื่อ
ประสิทธิภาพในการเรียนรู้ในขั้นต่อไปของเด็ก ครูจึงควรศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้เพื่อที่จะสามารถ
ดำเนินการเตรียมความพร้อมได้

พูนสุข บุญสวัสดิ์ อธิบายว่า "ความพร้อม หมายถึง ความพร้อมที่เด็กสามารถเรียนรู้
สิ่งต่าง ๆ ในทุก ๆ ระยะเวลาของอายุ ความพร้อมของเด็กคือ ๑ เจริญเป็นขั้น ๆ ไป ^๒

๑ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑,
(กรุงเทพมหานคร : เช่นทรัดเอ็กเพรสศึกษาการพิมพ์, ๒๕๒๒), หน้า ๕๕ - ๖๐.

๒ พูนสุข บุญสวัสดิ์, "ความพร้อมในการอ่าน," เอกสารทางวิชาการหลักสูตร
และการสอนระดับประถมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์รัตนสาร, ๒๕๑๕), หน้า ๕๘.

สุโท เจริญสุข กล่าวว่า "ความพร้อมในการเรียนรู้ หมายถึง สภาพความเจริญ
เติบโตของมนุษย์เรียนบวกกับพื้นฐานความรู้เดิม และความสนใจที่จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้สะดวกขึ้น"^๑

บันไดคือ พงกษะวัน กล่าวว่า "ความพร้อมที่จะเรียน หมายถึง เด็กได้มาถึงจุด ๆ หนึ่ง
ที่สามารถจะรับเอาสิ่งใหม่ ๆ เข้าไปได้ หรือเด็กมาถึงจุด ๆ หนึ่งซึ่งพร้อมจะรับการสอน"^๒

องค์ประกอบของความพร้อม

๑. ความพร้อมทางกาย ได้แก่ สุขภาพของเด็ก การไร้สายตา การฟัง การพูด
(ชัดหรือไม่ชัด) ความสัมพันธ์ทางกล้ามเนื้ออกกับตาเป็นต้น

๒. ความพร้อมทางสมอง ได้แก่ ความสามารถในการลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่ตน
ได้ฟังหรือดูภาพ ลำดับภาพได้ สติปัญญาที่ จำได้แม่นยำ จะพูดหรือสิ่งอะไรก็เข้าใจง่ายเป็นต้น

๓. ความพร้อมในด้านอารมณ์ ได้แก่ รู้จักควบคุมอารมณ์ สามารถทำงานเป็นหมู่
เล่นเป็นหมู่ ไม่แย่งหรือคูสิ่งของกัน ไม่ทะเลาะวิวาทกันบ่อย ๆ

๔. ความพร้อมในด้านจิตวิทยา ได้แก่ มีความสนใจในการอ่าน (ภาพหรือหนังสือ)
มีช่วงระยะความสนใจยาว รู้จักฟังอย่างตั้งใจ ใจภาษาได้ดีพอสมควรเป็นต้น^๓

ทำไมถึงต้องเตรียมความพร้อม

มีนักการศึกษาและงานวิจัยหลายชิ้นที่แสดงให้เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะเตรียม
ความพร้อมให้เด็กก่อนเริ่มสอนภาษาดังนี้

^๑ สุโท เจริญสุข, จิตวิทยาการศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์อักษรปริวรรต, ๒๕๒๕), หน้า ๓๖.

^๒ บันไดคือ พงกษะวัน, แนวการสอนสำหรับรูปคู่มือครูสอน ป.๑ และเด็กแรกเรียน
(กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘), หน้า ๒๖.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๕ - ๒๖.

กมล สุคประเสริฐ มีความเห็นว่า การฝึกให้เด็กทำอะไรได้นั้น ผู้ฝึกต้องคิดว่า เด็กนั้นมีความเจริญถึงขีดสุดของร่างกายที่จะได้รับการฝึกเรื่องนั้น ๆ หรือไม่ และการที่เด็กยังไม่ถึงขีดสุดภาวะ หรือยังไม่มีความพร้อมในค่านาง ๆ แล้วครูหรือพ่อแม่ไปบีบบังคับให้เด็กพยายามทำนั้น บางครั้งเด็กก็สามารถทำได้ แต่บางครั้งก็ก่อให้เกิดปัญหา เด็กอาจเกิดความขงัดขี้ใจ ไม่กล้าทำในสิ่งนั้น ๆ ซึ่งนับว่าเป็นโทษต่อการพัฒนาของเด็กเป็นอันมาก^๑

สุเจตน์ ไชยเสนขณะให้ครูเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มการสอนภาษา เพราะเด็กบางคนเข้าเรียนใหม่ พบสิ่งแวดล้อมใหม่ย่อมจะตื่นเต้น ยังปรับตัวไม่ทัน หากครูเร่งเข้าสู่วรรณเร็วเกินไป อาจทำให้เด็กกลัวอาย หรือเกลียดการเรียนตั้งแต่เริ่มต้นจะพลอยทำให้การเรียนช้าภายหลัง^๒

กิตติยวดี บุญชูธ กล่าวถึงความพร้อมในการเรียนของเด็กคนหนึ่งว่า โรงเรียนต่างๆ ในปัจจุบันนิยมเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะรับความรู้ที่เข้มข้น เด็กบางคนอาจต้องใช้เวลาในการเตรียมความพร้อมเป็นสัปดาห์ บางคนเป็นเดือน และบางคนเป็นปี เมื่อเด็กเข้ามาเรียนในชั้นประถมปีที่ ๑ จะต้องมีการสำรวจอีกครั้งว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับไหน เพราะเด็กแต่ละคนไม่อาจเริ่มต้นจากจุดเดียวกันได้^๓

^๑ กมล สุคประเสริฐ, "ครูกับจิตวิทยาพัฒนาการ," ประชาศึกษา (เมษายน ๒๕๑๔) : ๑๒ - ๑๓.

^๒ สุเจตน์, "เราจะสอนภาษาไทยอย่างไรดี," ประชาศึกษา (กุมภาพันธ์ ๒๕๒๐) : ๒๐.

^๓ กิตติยวดี บุญชูธ, "กลุ่มทักษะภาษาไทย," หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา ได้กล่าวถึงความสำคัญของความร่วมมือกัน
"การเตรียมความพร้อมในการเรียนภาษาสำหรับระยะแรกเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก ผู้สอนต้อง
จัดกิจกรรมและประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมทุกด้าน คือ ฟัง พูด อ่าน คิด และ
สังเกต"

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความพร้อม

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนภาษาส่วนมากจะเกี่ยวกับ
ความพร้อมในการอ่านมากกว่าด้านอื่น เพราะความพร้อมในการอ่านนั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง
เด็กต้องมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย การฟัง การพูด มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ สังคม
ความจำ ฯลฯ ก่อนจึงจะสามารถเรียนอ่านได้ผลดี ดังนั้นการส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมทาง
การเรียนภาษาจึงมุ่งส่งเสริมความพร้อมในการอ่านเป็นสำคัญ ส่วนความพร้อมทางการเขียนจะ
เกิดขึ้นภายหลังจากเด็กมีความพร้อมในการอ่านแล้ว

ความพร้อมในการเรียนอ่าน

- องค์ประกอบที่สำคัญเกี่ยวกับความพร้อมในการอ่านมีดังนี้
- ๑. วุฒิภาวะ เด็กจะต้องมีความเจริญทางด้านวุฒิภาวะเพียงพอ
 - ๒. พัฒนาการทางสมอง เด็กต้องมีความจำดีพอ จะถือตามอายุปฏิทินไม่ได้ เพราะ
บางคนอายุปฏิทินเพียง ๓ ขวบก็พร้อม บางคน ๙ ขวบยังไม่พร้อมก็มี
 - ๓. พัฒนาการทางร่างกาย สุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์
 - ๔. พัฒนาการทางอารมณ์และสังคม
 - ๕. ประสบการณ์เชิงเดิม คือประสบการณ์ที่เด็กได้รับมาก่อนเข้าเรียน ซึ่งมีบทบาท
สำคัญต่อการเรียนอ่านของเด็ก พ่อแม่มีส่วนช่วยในเรื่องนี้ไ้มาก

๖. พัฒนาการทางภาษาพูด เด็กสามารถเข้าใจภาษาและใช้ภาษาได้ถูกต้อง
 รู้ความหมายของคำ มี Concept Formation และเด็กจะต้องมีพัฒนาการทางอวัยวะ
 เกี่ยวกับการออกเสียง เช่น ปอก ลำคอ หลอดลม ฟัน เจริญพอ

๗. พัฒนาการทางการเห็น เด็กที่มีความพร้อมในการอ่านต้องสามารถแยกสิ่งที่เห็น
 ได้ว่าเป็นอะไร ต่างกับสิ่งอื่นอย่างไร เช่น มองเห็นความแตกต่างระหว่างภาพกับตัวอักษรว่าไม่
 เหมือนกัน เด็กจะสามารถมองเห็นความแตกต่างของสิ่งแวกกลมทั่ว ๆ ไปในท้องถิ่นของตนได้
 และสามารถรอกลูกตาไปตามทิศทางที่ต้องการได้

๘. พัฒนาการในการฟัง เด็กที่มีความพร้อมในการอ่านจะต้องฟังได้วาเสียงเป็น
 อย่างไร และสามารถแยกเสียงออกได้วาแตกต่างกันอย่างไร

๙. ความเจริญจากซ้ายไปขวา เด็กจะต้องมีความถนัดที่จะทำสิ่งต่าง ๆ จากซ้าย
 ไปขวา เช่น รู้จักมองจากซ้ายไปขวา เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญมากของฝึกหัดเด็กแต่น ๆ

พอล วิทตี (Paul Witty) โลกกล่าวถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่มีผลต่อความพร้อม
 ในการอ่าน สรุปได้ดังนี้

๑. สภาพร่างกาย การเห็น การได้ยิน สุขภาพทั่วไปเป็นสิ่งจำเป็นต่อความ
 สำเร็จในการอ่านของเด็ก เด็กทุกคนควรได้รับการตรวจสุขภาพก่อนเข้าโรงเรียนเพื่อจะได้แก้ไข
 สิ่งผิดปกติและข้อบกพร่องเสียแต่เนิ่น ๆ

๒. คะแนนทดสอบความพร้อมปัญญา รวมทั้งข้อมูลอื่น ๆ เกี่ยวกับความพร้อมในการ
 อ่านของเด็ก ความเชื่อกว่าเด็กที่มีอายุสมอง ๖ ปีขึ้นไปจึงพร้อมที่จะเรียนอ่านได้นั้นไม่เป็น
 ความจริง เด็กบางคนอายุสมองต่ำกว่า ๖ ปีแต่สามารถเรียนอ่านได้ บางคนสูงกว่าเรียนไม่ได้ผล
 และเด็กที่มีอายุสมองต่ำกว่าสามารถเรียนรู้ที่จะอ่านได้ ถ้ามีครูซึ่งชำนาญ อุปกรณ์การสอนที่
 ชั้นเรียนขนาดเล็ก บรรยายกาศในการสอนเป็นกันเอง สภาพแวดล้อมทางบ้านดี ขณะเดียวกัน
 ความก้าวหน้าของเด็กที่มีพหุปัญญาสูงอาจลดถอยลงได้ ถ้าสภาพทางบ้านและโรงเรียนไม่ดี

พูนสุข บุญสวัสดิ์, "เอกสารทางวิชาการ หลักสูตรและการสอนประถมศึกษา",

๓. ผลของการทดสอบความพร้อมในการอ่าน คว้าเด็กสามารถแยกเสียงที่ต่างหรือคล้ายคลึงกันได้หรือไม่ อ่านจำนวนตั้งแต่ ๐ - ๕ ทำตามคำแนะนำ ฯลฯ ได้หรือไม่ แบบทดสอบนี้จะช่วยครูมากโดยเฉพาะชั้นเรียนขนาดใหญ่ เพราะให้รายละเอียดได้ดีและรวดเร็ว

๔. พัฒนาการทางคำภาษา คว้าเด็กเล่าเรื่องใดก็ได้เพียงไร พูดได้หรือไม่ แสดงออกได้หรือไม่ จำคำศัพท์ได้มากหรือไม่

๕. ความเจริญงอกงามทางคำสนทนาและสังคม เด็กปรับตัวได้ดีและมีความสุขหรือไม่ สามารถทำงานและเล่นกับเด็กอื่นได้ดีหรือไม่ สนใจกิจกรรมที่ต่างไปใหม่ สนใจอยากเรียนรู้เกมและสิ่งใหม่ ๆ หรือไม่ สิ่งเหล่านี้แสดงถึงวุฒิภาวะและการปรับตัวได้ดีของเด็ก และยังเป็นเครื่องชี้แนะว่าเด็กควรจะได้รับประโยชน์จากการสอนตามเพียงไร

จูดิท เอ. สจิกเคดานซ์, แมรี อี. ยอร์ก, ไดา ซานตอส สจวร์ต และดอริส ไวท์

(Judith A. Schickedanz, Mary E. York, Ida Santos Stewart and Doris White)

กล่าวว่า "ความสามารถในการอ่านคำใดขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางคำศัพท์ที่มองเห็น ทักษะในการแปลความ เช่น รู้ข้อตัวอักษรและสามารถสัมพันธ์เสียงกับตัวอักษรได้ เด็กต้องเรียนรู้ว่าต้องอ่านตัวอักษรจากซ้ายไปขวา และข้างบนลงมาข้างล่าง เด็กจำเป็นต้องรู้ความหมายของเครื่องหมายวรรคตอนด้วย"

¹ Paul Witty, Helping Children Read Better

(Chicago : Science Research Associates, 1950), pp. 12 - 13.

² Judith A. Schickedanz, Mary E. York, Ida Santos Stewart

and Doris White, Strategies for Teaching Young Children (New Jersey : Prentice - Hall, 1977), p.1123.

ฮาร์ริงตัน และ เทอร์เรลล์ (Harrington and Durrell) ได้ศึกษาองค์ประกอบของความพร้อมในการอ่านด้านการจำแนกความแตกต่างของภาพและของเสียง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับเสียงพูด และอายุสมองว่าสามารถจะพยากรณ์ผลสำเร็จในการอ่านได้มากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ของโรงเรียนบอสตัน จำนวน ๕๐๐ คน ผลการวิจัยพบว่าความสามารถในการจำแนกความแตกต่างของเสียงกับผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น .๕๘ °

เชาว์ประภา ทิพย์สุนทรพงษ์ ได้ทำวิจัย เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร โดยใช้ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนจำนวน ๒๕๗ คน จากโรงเรียนในโครงการทดลองใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ในกรุงเทพมหานคร ๔ โรงเรียน ผลของการวิจัยสรุปได้ว่า ความพร้อมในการอ่านเพื่อให้ความหมายของศัพท์ และคำกริยาใช้สายตาและกลามเนื้อมือให้สัมพันธ์กันนั้น ส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดคือกลุ่มนักเรียนชาย นักเรียนหญิง และกลุ่มนักเรียนที่ผ่านอนุบาลมาแล้ว สำหรับกลุ่มนักเรียนชายมีความเข้าใจในการฟัง ซึ่งส่งผลต่อเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักเรียนที่ไม่เคยผ่านอนุบาลมาก่อนมีความพร้อมทางการใช้สายตาและกลามเนื้อมือให้สัมพันธ์กันเพียงด้านเดียว เมื่อเปรียบเทียบความพร้อมในด้านการอ่านพบว่า นักเรียนชายมีความพร้อมด้านความเข้าใจในการฟังสูงกว่านักเรียนหญิง นักเรียนที่เคยผ่านอนุบาลมาแล้วมีความพร้อมในการอ่านทุกด้านสูงกว่านักเรียนที่ไม่เคยผ่านอนุบาลมาก่อนเลย นักเรียนที่เรียนเก่งมีความพร้อมในการรู้ความหมายของศัพท์ด้านการฟังสูงกว่านักเรียนที่เรียนปานกลาง และเรียนอ่อน ๒

๑ M.J. Harrington and D.D. Durrell, "Mental Maturity Versus Perception Abilities in Primary Reading," Journal of Educational Psychology, 46 (1955) : 375 - 380.

๒ เชาว์ประภา ทิพย์สุนทรพงษ์, "ความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร," (ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้า ๑๐๖ - ๑๐๘.

ความพร้อมในการเรียนเขียน

รองรัตน์ ชีสรักษ์ก็ กล่าวถึงความพร้อมในการสอนเขียนว่า ความพร้อมในการเขียนพิจารณาได้ ๒ ทาง คือทางสมอง เช่น ประสาทตาและหู และทางความรู้สึกเห็นคุณค่าของการเรียน ครูอาจช่วยฝึกให้เด็กมีความพร้อมทั้งแตระดับอนุบาล และครูต้องไม่เร่งให้เด็กทุกคนเริ่มเรียนการเขียนพร้อมกัน ถ้าเด็กบางคนยังไม่พร้อม ๑

ศิลา จายนัยโยธิน กล่าวว่าสิ่งที่ควรพิจารณาเกี่ยวกับความพร้อมในการเรียนเขียนของเด็กรวม ๗ ประการคือ

๑. การรับรู้ควยสายตา
๒. ความสามารถในการควบคุมระบบกล้ามเนื้อ
๓. ความสัมพันธ์ระหว่างมือและสายตา
๔. ความพร้อมทางอารมณ์
๕. ความพร้อมทางสังคม
๖. สมรรถภาพในการใช้คำพูด
๗. ความเข้าใจความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ๒

เจอร์ทรูด ฮิลด์เรธ (Gertrude Hildreth) กล่าวว่าการเขียนต้องประกอบด้วยปัจจัย ๒ ประการคือ ๑. ภาวะทางการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ และ ๒. ภาวะทางการรับรู้ เด็กที่ยังไม่บรรลุภาวะทางด้านใดด้านหนึ่งก็ตาม การเขียนของเขาจะไม่ได้ผล อนึ่งความพร้อมของการประสานระหว่างสายตาและมือมีความจำเป็นต่อการเขียนมาก ๓

๑ รองรัตน์ ชีสรักษ์, วิธีสอนภาษาไทย (วิชาภาษาไทยตอน ๑) (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕), หน้า ๑๐๕ - ๑๑๐.

๒ ศิลา จายนัยโยธิน, "ลายมือและการคัดลายมือ," ศูนย์ศึกษา ๒ (กุมภาพันธ์ ๒๕๐๗), :๒๑.

๓ Gertrude Hildreth, Readiness for School Beginners (New York : World Book Company, 1950), pp. 327 - 330.

เบิร์น, โบรมัน และ โลว์ (Burn, Broman and Lowe) กล่าวว่าเด็กจะแสดงให้เห็นว่ามีความพร้อมที่จะเรียนดังนี้

๑. สนใจหัดเขียนชื่อตนเองโดยไม่มีใครบังคับ
๒. สามารถบังคับกล้ามเนื้อในการจับ ไซ้กรรไกร คินสอสี พู่กัน ไคคดอง แคล้ว
๓. สามารถคัดลอกรูปทรงเรขาคณิต หรือรูปที่มีลักษณะคล้ายตัวอักษร
๔. มีความต้องการหรือสนใจที่จะเรียนเขียน

กิจกรรมส่งเสริมความพร้อม

ในการส่งเสริมความพร้อมทางด้านต่าง ๆ ของเด็กก่อนเริ่มสอนภาษานั้น ครูควรส่งเสริมให้เด็กมีคุณสมบัติดังนี้

๑. ส่งเสริมให้มีประสบการณ์อย่างกว้างขวางหลาย ๆ ด้าน
๒. มีพัฒนาการทางด้านคำศัพท์
๓. มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ (นิทาน, การทำงานให้ลุล่วง, การเข้ามีส่วนร่วม)
๔. มองเห็นความเหมือนกันและต่างกัน
๕. ได้ยินเสียงที่เหมือนกันและต่างกัน
๖. สามารถรวบรวมสำคัญของความคิดเห็นได้
๗. สามารถที่จะแยกประเภทและจัดหมวดหมู่
๘. สามารถทำตามคำแนะนำได้
๙. สามารถพูดได้ชัดเจน
๑๐. สนใจหนังสือและประสบการณ์ต่าง ๆ
๑๑. สามารถสรุปเรื่องต่าง ๆ

Paul C. Burn, Betty L. Broman and Alberta L. Lowe,
The Language Arts in Childhood Education, 2d ed., (Chicago :
 Ran McNally and Company, 1971), p. 335.

๑๒. สามารถจดจำรายละเอียด

กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมทางการอ่าน

คงทักท้วงแล้วว่าความพร้อมทางการอ่านมีความสัมพันธ์กับปัจจัยอื่นหลายประการ การส่งเสริมให้เด็กมีความพร้อมทางการอ่านจึงเท่ากับเป็นการส่งเสริมพัฒนาการในด้านอื่น ๆ ด้วย ผู้มีบทบาทในการเตรียมความพร้อมทางการอ่านให้แก่เด็กคือผู้ปกครองและครู พอล วิทตี้ (Paul Witty) ได้ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองและครูในเรื่องนี้สรุปได้ดังนี้

๑. จัดให้เด็กได้มีประสบการณ์หลาย ๆ ด้านก่อนเข้าโรงเรียน โดยให้เด็กประสบการณ์กับสภาพที่เป็นจริง สังเกตและเรียนรู้จากการท่องเที่ยวในสถานที่ต่าง ๆ เช่น ตลาด, ร้านค้า ฯลฯ ให้เขาเล่าสิ่งที่พบเห็น พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์และมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็น ให้เลี้ยงสัตว์ สร้างแบบจำลองเครื่องบิน, เฟอร์นิเจอร์ตุ๊กตา, ทำงานตามที่มอบหมาย

๒. จัดออกทนต่อคำถามของเด็ก การคอยคำถามของเด็กสำคัญมากจะช่วยให้เขาเข้าใจ โลกรอบตัวและโลกที่เขาได้จากหนังสือ ควรระวังคำตอบให้เหมาะกับวัยของเด็ก และถ้าเป็นไปได้ ควรใช้เด็กค้นพบคำตอบ และกระตุ้นให้เขาตรวจคำตอบของคุณจากประสบการณ์หรือการสังเกตด้วยตนเอง

๓. ช่วยให้เด็กได้แสดงออกอย่างกระฉับกระฉวย ช่วยให้เด็กใช้และออกเสียงคำต่าง ๆ ได้ถูกต้อง เด็กจำเป็นต้องได้แบบแผนการพูดที่ถูกต้อง การสนทนาในวัยนี้จะช่วยได้มาก ต้องสนใจต่อสิ่งที่แสดงออก รับฟังเขาเล่ากิจกรรม และส่งเสริมเขาให้พูดชัดเจนและถูกต้อง เพราะถาวรสื่อความนึกคิดได้ชัดเจนเป็นทักษะที่สำคัญยิ่งในชีวิต

๔. ช่วยเด็กให้เรียนรู้ที่จะฟังเรื่องต่าง ๆ เพื่อความเพลิดเพลินและรู้สึกเป็นมิตรกับหนังสือ อ่านเรื่องต่าง ๆ ให้เด็กฟังเพื่อที่เขาจะเข้าใจและรู้สึกเพลิดเพลิน ซึ่งจะช่วยให้เขาพัฒนา "ความรู้สึก" สำหรับอ่านเรื่องต่าง ๆ และสามารถเข้าใจความหมายได้ เตรียมหนังสือภาพและเรื่องต่าง ๆ

ที่เหมาะสมกับเด็ก ปล่อยให้เด็กได้หยิบจับหนังสือ เปิด - ปิด พลิกหน้าหนังสือเพื่อจะโต้ตอบเป็น
ให้เด็กมีโอกาสดูรูปภาพและสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้เขาเล่าเกี่ยวกับหนังสือเหล่านั้น ให้เด็ก
ได้หยิบจับหนังสือเขียน ซอลค์ กินสอ สี และกรรไกรเพื่อเขาจะใช้เป็นและคุ้นเคยเมื่อเข้าโรงเรียน

การอ่านเป็นเครื่องหมายของการเจริญเติบโต

๕. เด็กต้องการเรียนรู้ที่จะอ่าน ให้เด็กมีโอกาสสังเกตด้วยตนเองว่าหนังสือและสิ่งตีพิมพ์
ต่าง ๆ เป็นสิ่งมหัศจรรย์และน่าประหลาดใจเพียงไร เด็กกระตือรือร้นที่จะอ่านเหมือนอย่างที่เขาต้องการ
เดิน - กินด้วยตัวเอง ฯลฯ ยิ่งกว่านั้นเด็กต้องการเติบโต การอ่านเป็นขั้นหนึ่งของการเจริญเติบโต

๖. อย่าบังคับให้เด็กอ่านก่อนเขาเรียนอ่านถ้าเด็กยังไม่พร้อม เพราะเด็กจะสับสนและ
ท้อถอยได้ อาจทำให้เด็กไม่ชอบการอ่านและเกิดลักษณะหาที่อื่น ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อความก้าวหน้า
ทางการอ่านในอนาคต ความกดดันเช่นนี้มักเป็นสาเหตุของปัญหาในการอ่านที่ถาวร และการสอนให้
เด็กท่อง A.B.C. ... เพื่อให้สะกดคำไม่ใช่ความคิดที่ดีนัก เพราะผู้ที่อ่านดีจะไม่สะกดคำ ไม่ว่าจะ
เพื่อจุดประสงค์ใด เขาเรียนรู้ที่จะจำเป็นคำ ๆ หรือเป็นวลี การมุ่งความสนใจในตัวอักษรที่ละตัว
จะทำให้พัฒนาการของเด็กช้าลงในเวลาต่อไป ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าพ่อแม่ไม่ควรสอนให้เด็กอ่าน
แต่ควรเตรียมเด็กสำหรับการอ่านมากกว่า เมื่อเด็กเกิดความสนใจตัวหนังสือ เครื่องหมาย แล้ว
ซักถามจึงควรบอก และพยายามรักษาสภาพการเรียนรู้อย่างไม่เป็นทางการนี้ไว้

๗. พยายามเตรียมเด็กสำหรับการอ่านด้วยความสนุกและโดยการเล่น การเตรียม
เด็กสำหรับการอ่านนี้ ควรเป็นที่เพลิดเพลินทั้งของเด็กและของผู้ปกครอง หากเด็กไม่เพลิดเพลิน
เขาจะไม่สนใจต่อการเตรียมความพร้อม และอาจมีผลต่อพัฒนาการด้านการอ่านต่อไป

๘. ผู้ปกครองและครูควรร่วมมือกันช่วยเหลือเด็ก ทั้งสองฝ่ายต้องรู้ลักษณะหาที่ที่แสดง
ถึงความไม่พร้อมด้านการอ่านของเด็ก และซักข้อบกพร่องซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการอ่าน ในโรงเรียน
สมัยใหม่มีโปรแกรมเตรียมความพร้อมด้านการอ่านแก่ผู้เริ่มเรียน ผู้ปกครองควรพบครูและร่วมมือ
ส่งเสริมประสบการณ์ของเด็ก สนับสนุนความสามารถในการแสดงออก ให้คำศัพท์ต่าง ๆ รวมทั้ง
ปลูกฝังความใฝ่ใจในการอ่าน

กิจกรรมส่งเสริมความพร้อมด้านการเขียน

พูนสุข บุณย์สวัสดิ์ อ่าง แอนเดอร์สัน (Anderson) ได้เสนอแนะกิจกรรมเพื่อฝึกความพร้อมในการเขียน ๓ แบบ คือ

แบบที่ ๑ ฝึกกล้ามเนื้อและฝึกการบังคับเครื่องมือที่ใช้ในการเขียน ได้แก่การให้เด็กเล่นของเล่นต่าง ๆ เช่น คัดกระดาษด้วยกรรไกร จัดโต๊ะ ปั่นดินเหนียว ฝึกการเขียนด้วยชอล์ค ฯลฯ

แบบที่ ๒ เพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาของเด็ก โดยมีความเห็นว่าการที่เด็กจะเขียนได้นั้น เด็กจะต้องมีความรู้และมีประสบการณ์ในการใช้ภาษา และแสดงความคิดเห็นมาก่อน

แบบที่ ๓ ให้เด็กฝึกฝนพื้นฐานทางการเขียนโดยตรง โดยให้เขียนบนกระดาษคำก่อน เพื่อให้เด็กมีอิสระในการเขียน และสิ่งที่จะให้เด็กเขียนก็แล้วแต่ความต้องการของเด็กเอง

สรุปว่าความพร้อมเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก หากเด็กถูกบังคับให้เรียนทั้งที่ยังไม่พร้อม เด็กทำไม่ได้จะเกิดความท้อถอย เป็นปัญหาต่อการเรียนในอนาคต และหากเด็กมีความพร้อมแล้วแต่ถูกขัดขวางไม่ให้ทำก็อาจทำให้เด็กเกิดความคับข้องใจได้เช่นกัน ดังนั้นครูต้องสำรวจความพร้อมของเด็กที่เริ่มเข้าเรียน ว่าเด็กมีความพร้อมด้านใดและระดับใด เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กทุก ๆ ด้าน ที่จะรับความรู้ในชั้นสูงต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทักษะการฟัง

รากฐานของการพูดภาษาที่ถูกต้องคือต้องมีทักษะการฟังก่อน เด็กเล็ก จะได้ยินเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยิน ชั้นแรกเสียงเหล่านี้อาจเป็นภาษาแบบเด็ก ๆ แต่เมื่อเด็กเติบโตขึ้น เขาจะเริ่มได้ยินถ้อยคำและสำนวนต่าง ๆ จากที่ได้ยิน ตลอดระยะเวลา ๔ หรือ ๕ ปีแรกของการประสบการณ์เขาจะมีโอกาสเรียนรู้การฟังจากการสนทนาของผู้ใหญ่ เสียงที่แสดงความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ เรื่องต่าง ๆ ที่คนอ่านหรือเล่าให้ฟัง รายการโทรทัศน์และวิทยุ การสนทนากับเพื่อน จากประสบการณ์เหล่านี้เด็กเรียนรู้และเข้าใจภาษาที่จนสามารถสื่อความหมายกับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ^๑

¹ Joseph F. Callahan and Leonard H. Clark, The Teaching in the Elementary School Planning for Competence (New York : Macmillian Publishing, Co., 1977), p.165

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาไทย
ด้านการฟังชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ดังนี้

๑. สามารถฟังและแยกเสียงต่าง ๆ ได้
๒. ปฏิบัติตนได้ถูกต้องขณะผู้คนพูด
๓. ฟังแล้วเข้าใจและปฏิบัติตามคำแนะนำได้ถูกต้อง
๔. มีสมาธิและความเข้าใจในการฟังคำอธิบาย
๕. ฟังแล้วเข้าใจเนื้อเรื่อง
๖. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและมีพัฒนาการทางภาษาอันเหมาะสม

เนื้อหา

๑. ความพร้อมเพื่อการฟัง
 - ๑.๑ เสียงต่าง ๆ เช่นเสียงธรรมชาติ เสียงสัตว์ เสียงโลหะ อโลหะ ของหนักเบา เสียงที่เกิดจากการเคลื่อนไหว เสียงแสดงอารมณ์ เสียงสัญญาณ ฯลฯ
 - ๑.๒ คำที่มีเสียงสระต่างกัน คำที่มีเสียงพยัญชนะต่างกัน โดยเน้นพยัญชนะ ร ล ควบคู่กันที่ระดับเสียงต่างกัน
 - ๑.๓ เสียงสัมผัสของคำ
 - ๑.๔ จังหวะงาย ๆ และเสียงหนักเบา ในบทร่ายกรอง และบทเพลง
๒. มารยาทในการฟัง
 - ๒.๑ การปฏิบัติในการฟัง
 - ๒.๒ การแสดงปฏิกิริยาในการฟัง
 - ๒.๓ การกำหนดมารยาทการฟัง
 - ๒.๔ ประโยชน์ของการฟัง

๓. การฟังเพื่อปฏิบัติตามคำแนะนำหรือคำสั่ง
๔. การฟังคำอธิบายต่าง ๆ
 - ๔.๑ คำอธิบายตามบทเรียน
 - ๔.๒ คำอธิบาย
 - ๔.๓ คำบอกเล่า คำรายงาน
๕. การฟังเรื่องราวต่าง ๆ
 - ๕.๑ นิทานและเรื่องราวต่าง ๆ
 - ๕.๒ ข่าวจากสื่อมวลชน
 - ๕.๓ คำบอกเล่า
 - ๕.๔ เหตุการณ์ประจำวันในบ้าน ในโรงเรียนและชุมชน
 - ๕.๕ เรื่องจากประสบการณ์
๖. การฟังสิ่งบันเทิงและการเล่นเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา
 - ๖.๑ เรื่องบันเทิงต่าง ๆ เรื่องบันเทิงแฝงคติธรรม
 - ๖.๒ เพลงไทยสากล เพลงพื้นเมือง
 - ๖.๓ คนตรีไทย คนตรีพื้นเมือง
 - ๖.๔ คำสัมผัสคล้องจองและบทร่ายกรอง
 - ๖.๕ การเล่น การแสดง และการละเล่นต่าง ๆ
 - ๖.๖ สิ่งบันเทิงจากสื่อมวลชน

กิจกรรมในการสอนฟัง

แผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้ฟังซึ่งสรุปได้ดังนี้^๒

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๒ - ๔.

^๒ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, หน้า ๑-๒๐๓.

๑. การฟังและท่ายเสียงต่าง ๆ เช่น เสียงธรรมชาติ เสียงสัตว์ เสียงยานต่าง ๆ เสียงแสดงอารมณ์ของคนและสัตว์ ฯลฯ

๒. การฟังและบอกคำที่มีเสียงสระ พยัญชนะ และระกับเสียงต่างกัน

๓. การฟังเพลง นิทาน บทรอยกรอง คำอธิบาย คำชี้แจง และเรื่องต่าง ๆ

๔. การเล่นเกม ปริศนาคำทาย และทายปัญหา

๕. การเล่นเกม การแสดงบทบาทสมมติ การเช็คหุ่น

๖. การสนทนา การตอบคำถาม และแสดงความคิดเห็น

๗. การดูภาพ ของจริง ของจำลอง ฯลฯ

ประเทิน มหาชนธ์ ได้เสนอกิจกรรมการฟังที่ควรนำมาสอนดังนี้

๑. การเล่นเกม ครูอาจเล่นเกมที่น่าสนใจและง่าย ๆ ให้เด็กฟัง แล้วสอบถาม

เรื่องราว เปิดโอกาสให้เด็กแสดงความคิดเห็น

๒. การให้เด็กผลัดกันเล่าเรื่องสั้นฟัง

๓. การอธิบายภาพแล้วฝึกให้เด็กฟัง

๔. การออกคำสั่ง ฝึกให้เด็กทำตามคำสั่ง

๕. การฟังวิทยุ เครื่องบันทึกเสียง งานเสียง

๖. การเชิญวิทยากรมาพูด แล้วสอบถามความเข้าใจจากเด็ก

อัลเบิร์ต เอช ชัสเตอร์ และมิลตัน อี พล็อกโฮฟท์ (Albert H. Shuster and Milton E. Ploghoft) ได้เสนอกิจกรรมการฟังที่จะสนองความต้องการของเด็กอย่างแท้จริงดังนี้

๑. การฟังเพลง บทรอยกรอง เรื่องต่าง ๆ

๒. การมีส่วนร่วมในการอภิปรายในชั้น

๓. การฟังรายงานของนักเรียน

ประเทิน มหาชนธ์, หลักการสอนภาษา (ชลบุรี : โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ, ๒๕๑๖),

๔. การเตรียมและการแสดงละคร
๕. การฟังรายการวิทยุที่คัดเลือกให้
๖. เทปบันทึกเสียงการอภิปรายในชั้นและอื่น ๆ ทำนองเดียวกัน
๗. การเข้าร่วมการประชุมของโรงเรียน และการฟังในกลุ่มที่มีขนาดใหญ่ขึ้น ๆ
๘. การใช้โทรศัพท์
๙. การทำตามคำแนะนำ

การประเมินผลการฟัง

๑. สังเกตจากการที่นักเรียนสามารถแยกเสียงต่าง ๆ ที่ได้ยินว่าเป็นเสียงอะไร
๒. สังเกตการเข้าใจและความรู้ที่นักเรียนมีต่อเสียงที่เกิดจากการแสดงอารมณ์ของผู้สน

หรือสังเกตบางชนิด

๓. ตรวจสอบความเข้าใจในเรื่องที่ได้ฟัง
๔. สังเกตความสนใจรวมกิจกรรม และการปฏิบัติกิจกรรม
๕. สังเกตบรรยากาศในการฟัง
๖. สังเกตความสามารถในการฟังจับใจความสำคัญ
๗. สังเกตการแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่ฟัง
๘. สังเกตการตอบคำถาม^๒

¹ Albert H. Shuster and Milton E. Ploghoft, The Emerging Elementary Curriculum, 3d. ed. (Columbus : Charles E. Merrill Publishing Co., A Bell & Howell Co., 1977), p.198.

^๒ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, หน้า ๑ - ๒๐๐.

มีรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการฟังดังนี้

แซม ดุกเกอร์ (Sam Duker) ได้เขียนบทความเรื่อง "การฟังและการอ่าน" โดยกล่าวอ้างอิงงานวิจัยของนักวิจัยหลายคน ซึ่งได้วิจัยเกี่ยวกับความสามารถในการฟังกับความสามารถในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทั้งสองมีค่า ๘ - ๖๘ ซึ่งผลจากการวิจัยนี้ทำให้การศึกษาหลายคนสนใจที่จะสอนทักษะการฟังเพื่อนำไปปรับปรุงทักษะการอ่าน

มาร์เจอรี เอ กรานยิล (Margery A. Kranyik) ได้ศึกษาการสอนทักษะการฟังโดยวิธีฟังจากเทป และจากครู ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเคยผ่านอนุบาลมาแล้วจำนวน ๑๕๕ คน แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือกลุ่มที่ฟังจากเทป กลุ่มที่ฟังจากครู และกลุ่มควบคุม ซึ่งไม่ได้เรียนด้วยวิธีใด ๆ กลุ่มละ ๒ ห้องเรียน กิจกรรมที่ใช้ในการสอนมี ๒๐ ชนิด ระยะเวลาฝึก ๔ สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนทดสอบก่อนและหลังการฝึก ผลปรากฏว่า คะแนนทดสอบการฟังของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนทดสอบการฟังในแต่ละกลุ่ม พบว่า

- ๑. คะแนนทดสอบการฟังของนักเรียนกลุ่มควบคุมทั้ง ๒ ห้อง ไม่แตกต่างกัน
- ๒. คะแนนทดสอบการฟังของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ฟังจากครูทั้ง ๒ ห้อง ไม่แตกต่างกัน
- ๓. คะแนนทดสอบการฟังของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ฟังจากเทปทั้ง ๒ ห้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ผู้วิจัยได้สรุปว่าสามารถสอนทักษะการฟังให้แก่ักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งยังมีพัฒนาการ

¹Sam Duker, "Listeming and Reading, "The Elementary School Journal 65 (March 1965) : 323.

ในการอ่านน้อยได้ และการใช้เทปในการสอนฟังไม่ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าการสอนด้วยตัวครูเอง ?

สถาบันระหว่างชาติสำหรับคนพิการเรื่องเด็กกับกรมสามัญศึกษา ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางการฟังของนักเรียนที่พูดภาษาต่าง ๆ กัน และสัมฤทธิ์ผลทางบ้านวิชาการ สรุปได้ว่านักเรียนที่มีความสามารถในการฟังสูง ส่วนมากทำคะแนนแบบสอบวิชาเลขคณิต อ่านไทย และเขียนสะกดคำดีกว่านักเรียนที่มีความสามารถทางการฟังต่ำ นักเรียนที่พูดภาษาไทยกลางส่วนมากมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่พูดภาษาอื่น ๒

พรทิพย์ บุชรานวงศ์ ได้ทำวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษา ๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบ และแบบฝึกหัดเสริมทักษะภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษา ๑ ตัวอย่างประชากรคือนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ โรงเรียนวัดแจ้งศิริสัมพันธ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำนวน ๔๐ คน โดยผู้วิจัยได้ทดลองใช้แบบฝึกหัดกับกลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นเวลา ๘ สัปดาห์ และนำคะแนนทดสอบก่อนและหลังทำแบบฝึกมาวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึก ผลปรากฏว่าสัมฤทธิ์ผลทางการฟังก่อนและหลังใช้แบบฝึกของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .๐๑ โดยที่คะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำได้หลังจากได้รับการสอนและทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนเฉลี่ยที่นักเรียนทำได้ก่อนได้รับการสอน ๓

๑ Margery A. Kranzyk, "The Construction and Evaluation of Two Methods of Listening Skills Instruction and Their Effect on Listening Comprehension of Children in Grade 1," Dissertation Abstracts International 32 (October 1972) : 1417 - 1418 A.

๒ กรมสามัญศึกษา, รายงานการวิจัยหลักสูตรประถมศึกษาตอนต้น โดยความร่วมมือระหว่างสถาบันระหว่างชาติสำหรับการคนพิการเรื่องเด็กกับกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ๒๒๐๖ - ๒๕๐๘ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๘), หน้า ๓๔.

๓ พรทิพย์ บุชรานวงศ์, "การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการฟังภาษาไทยสำหรับชั้นประถมศึกษา ๑" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๖), หน้า ๖.

จากความรู้เกี่ยวกับการฟัง เหล่านี้แสดงให้เห็นว่าทักษะการฟังมีความสำคัญต่อการเรียนภาษาและวิชาการต่าง ๆ ของเด็ก ครูควรฝึกให้เด็กมีพื้นฐานในการฟังที่ดี สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟังได้ เข้าใจเรื่องที่ฟัง มีบรรยากาศในการฟัง เป็นต้น ครูไม่ควรเข้าใจผิดว่าเด็กได้ฝึกทักษะเหล่านี้จากสิ่งแวดลอมต่าง ๆ รอบตัวเด็กอยู่แล้ว และครูไม่ควรละเลยการฝึกทักษะการฟังให้แก่เด็ก เพราะทักษะการฟังของเด็กจะมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นเมื่อได้รับการฝึกฝนอย่างถูกวิธี

ทักษะการพูด

โจเซฟ เอฟ แคลลาแฮน และเลียวนาร์ค เฮซ คลาร์ก (Joseph F. Callahan and Leonard H. Clark) กล่าวว่าปกติลำดับขั้นของพัฒนาการของการเรียนรู้นั้น การพูดจะมาทีหลังการฟัง ยกเว้นสำหรับเด็กที่มีสติปัญญาต่ำซึ่งไม่สามารถนำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ฟังมาใช้ให้เป็นประโยชน์ได้ หรือเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หรือขาดความมั่นคงทางอารมณ์ และถึงแม้การพูดดูเหมือนจะเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติประการหนึ่งของเด็ก แต่ก็ต้องได้รับการฝึกฝนให้เป็นแบบแผนยิ่งขึ้นเพื่อเตรียมเด็กให้รู้จักการเป็นผู้พูดและผู้ฟัง และการพูดยังเป็นเครื่องมือในการแสดงความคิดเห็น จึงจำเป็นต้องสอนพูดแก่เด็ก

เจือ สตะเวทิน กล่าวว่า การพูดเป็นศิลปะทางภาษาอย่างหนึ่ง การฝึกพูดจึงจำเป็นตั้งแต่เด็กในวัยเยาว์ เด็กวัยก่อนเข้าโรงเรียนมักบอกชื่อตัวเองไม่ชัด ไม่บอกนามสกุลด้วย ตอบไม่ค่อยตรงคำถาม พูดไม่ชัดเจน เสียงไม่แจ่มใส ขาดมารยาทในการพูดกับผู้ใหญ่ ครูควรแก้ไขและฝึกทักษะการพูดของเด็กให้มาก ๆ

จูดิธ เอ สกิชเคดานซ์, แมรี อี ยอร์ค, ไอดา แซนทอส สจวร์ต และคอรিস ไวท์

(Judith A. Schickedanz, Mary E. York, Ida Santos Stewart, and Doris White)

^๑ Joseph F. Callahan and Leonard H. Clark, The Teaching in the Elementary School Planning for Competence, p.165.

^๒ เจือ สตะเวทิน, "การฝึกพูดในโรงเรียน," ศัพทวิทยา (มกราคม ๒๕๒๖) : ๒๖๖

กล่าวว่าทักษะการพูดเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ อันดับแรกคือพัฒนาการทางคำศัพท์ เด็กต้องเรียนรู้ว่าจะใช้คำไหนแทนวัตถุการกระทำ หรือความรู้สึกที่เขาต้องการพูดถึง อันดับที่สองก็คือต้องพูดได้ถูกต้องแม่นยำ อันดับสามคือมีพัฒนาการที่จะสามารถพูดเป็นประโยคไปตามกฎเกณฑ์ของภาษา ซึ่งเรียกว่าพัฒนาการทางด้านการสังเคราะห์ อันดับสี่คือเด็กที่พูดภาษาถิ่น หรือภาษาอื่นที่ไม่ใช่ ภาษาอังกฤษมาตรฐาน ต้องเรียนรู้เกี่ยวกับมาตรฐานของภาษา เด็กต้องพัฒนาทักษะในการรวบรวม และแสดง ความรู้สึกนึกคิดของคนใหญ่จนสามารถเข้าใจได้ ไม่ใช่หมายความว่า การพูดเพื่อแสดงความคิดและความรู้สึกนั้นต้องทำไต่อย่างตี แต่หมายถึง ความสามารถที่จะเลือกและรวบรวมข้อมูลที่จำเป็น เล่าให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ขั้นสุดท้ายเด็กจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการสื่อความหมายกับกลุ่ม การส่งเสริมทักษะนี้ต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความคิด และพูดได้เป็นเรื่อง เป็นราว ครูต้องจัดให้เด็กได้พูดใน สถานการณ์ที่ง่ายและมีความมั่นใจ

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาไทยชั้น การพูด ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และ ๒ ดังนี้

๑. กล่าแสดงออกในการพูด
๒. ออกเสียงได้ชัดเจนและพูดถูกต้อง
๓. ปฏิบัติตนในการพูดได้ถูกต้อง
๔. ใช้คำพูดที่เหมาะสมแก่วัย
๕. กล่าพูด กล่าชี้แจงแสดงเหตุผลหรือแสดงข้อสงสัย เพื่อแสวงหาคำตอบ
๖. เล่าหรือรายงานเรื่องราวต่าง ๆ ได้
๗. แสดงความคิดเห็นรวมกันได้
๘. มีพัฒนาการทางภาษาโดยมีความสนุกสนานเพลิดเพลินอันเหมาะสมแก่วัย

1 Judith A. Schickedanz, Mary E. York, Ida Santos Stewart and Doris White, Strategies for Teaching Young Children , pp. 121 - 123,

๒ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๕ - ๗.

๕ เนื้อหา

๑. ความพร้อมเพื่อการพูด

- ๑.๑. การแนะนำตนเอง แนะนำชื่อ ชั้น โรงเรียน ชื่อพ่อแม่ พี่ น้อง ครู ฯลฯ
- ๑.๒. การบอกบ้านที่อยู่ของตนเอง บ้านเลขที่ ตำบล ถนน หมู่บ้าน อำเภอ จังหวัด
- ๑.๓. ชื่อวัสดุ สิ่งของใกล้ตัว
- ๑.๔. ขอความช่วยเหลือให้ถูกต้องชัดเจน

๒. มารยาทในการพูด

- ๒.๑. การปฏิบัติในการพูดในโอกาสต่าง ๆ เช่น การทักทาย การขอบคุณ การขอโทษ ฯลฯ
- ๒.๒. การใช้ภาษาพูดให้เหมาะสมกับบุคคลในโอกาสต่าง ๆ
- ๒.๓. การรู้จักคอยโอกาสที่ตนจะพูด การตั้งคำถามและตอบคำถาม
- ๒.๔. ประโยชน์ของการพูด

๓. การสนทนาและการซักถาม

- ๓.๑. เรื่องที่ใฝ่ฟังและอ่าน
- ๓.๒. เรื่องในโรงเรียนและห้องเรียน
- ๓.๓. เรื่องเกี่ยวกับครอบครัว
- ๓.๔. เรื่องเกี่ยวกับชุมชน
- ๓.๕. เรื่องในบทเรียนที่ได้จากหนังสือเรียนที่ครูจัดหามา
- ๓.๖. เรื่องที่น่าสนใจ

๔. การเล่นเรื่องและการรายงาน

- ๔.๑. เรื่องจากภาพหรือสิ่งที่เห็น
- ๔.๒. เรื่องจากประสบการณ์
- ๔.๓. เรื่องจากสิ่งที่ใฝ่ฟัง
- ๔.๔. เรื่องจากสิ่งที่ได้อ่าน
- ๔.๕. เรื่องจากจินตนาการ
- ๔.๖. เรื่องในบทเรียนที่ได้จากหนังสือเรียนที่ครูจัดหามา

๕. การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

- ๕.๑ เรื่องที่ได้อ่าน
- ๕.๒ เรื่องที่ไต่ฟัง
- ๕.๓ เรื่องที่มีประสบการณ์
- ๕.๔ เรื่องในบทเรียนที่ได้จากหนังสือเรียนที่ครูจัดทำมา
- ๕.๕ เรื่องที่น่าสนใจ

๖. สิ่งบันเทิงและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ภาษา

- ๖.๑ นิทาน หรือเรื่องบันเทิงแฝงคติธรรม
- ๖.๒ เพลง
- ๖.๓ การแสดงบทบาทสมมติ การเล่นเกมแบบละคร
- ๖.๔ คำสัมผัสคล้องจอง บทร่ายกรอง
- ๖.๕ การละเล่นต่าง ๆ และการแสดงพื้นเมือง
- ๖.๖ การเล่น

กิจกรรมในการสอนพูด

แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้พูด ซึ่งสรุป

ได้ดังนี้

๑. การพูดแนะนำตนเอง และการพูดในโอกาสต่าง ๆ
๒. การเล่าเรื่องจากภาพ นิทาน เหตุการณ์และประสบการณ์ต่าง ๆ
๓. การสนทนา การตอบคำถาม การอธิบาย
๔. การฝึกพูดคำที่เป็นปัญหา เช่น คำที่มีเสียง ร ล, คำควบกล้ำ ฯลฯ
๕. การร้องเพลง เล่นเกม อ่านบทร่ายกรอง

กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๕ - ๘ .

๖. กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, หน้า ๑ - ๒๐๓.

- ๖. การเดินละคร การแสดงบทบาทสมมุติ
- ๗. การแสดงความคิดเห็น

โจเซฟ เอฟ แคลลาแฮน และ เลียนาร์ก เฮช คลาร์ก (Joseph F. Callahan and Leonard H. Clark) มีความเห็นว่าการฝึกฟังเป็นสิ่งสำคัญมากในการปรับปรุงนิสัยการพูดของเด็ก เด็กมักออกเสียงคำต่าง ๆ ผิดเพราะไม่เคยได้ยินการออกเสียงที่ถูกต้อง ดังนั้นครูจึงต้องจัดเตรียมกิจกรรม แบบฝึกหัด และเกมต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักปรับปรุงการแยกความแตกต่างของเสียง การฝึกเพื่อจุดประสงค์นี้มักใช้การออกเสียงคำกับรูปภาพให้สัมพันธ์กัน เกมที่ใช้ฝึกควรเป็นเกมที่สนุกสนานและฝึกออกเสียงโดยเฉพาะ และการฝึกพูดควรให้เป็นไปตามธรรมชาติมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทักษะทางภาษาจะแกร่งกลาขึ้นเมื่อเด็กมีโอกาสได้พูดโต้ตอบกับผู้อื่น การตอบคำถามของครูเป็นการแสดงออกที่ถูกจำกัด ซึ่งมีผลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กน้อยมาก เด็กจำเป็นต้องรู้ทักษะต่าง ๆ ที่เขาได้เรียนรู้มาในการสนทนา การตั้งคำถาม การอภิปราย การเล่าเรื่อง การรายงาน การประกาศ และการแสดงละคร

รูประนี นาคทรพร ได้รวบรวมกิจกรรมการสอนพูดไว้ดังนี้คือ

- ๑. ให้นักเรียนแต่ละคนแนะนำตนเอง โดยให้บอกชื่อ นามสกุล บ้านที่อยู่และสิ่งที่ชอบ
- ๒. ให้นักเรียนหัดแนะนำเพื่อนให้รู้จักกัน
- ๓. ให้เล่าเรื่องหน้าชั้น อาจเป็นเหตุการณ์ที่ได้ประสบมาด้วยตนเอง หรืออ่านมา หรือได้ยินมา หรือนิทานสั้น ๆ มีคติสอนใจ
- ๔. ให้นักเรียนหัดอภิปรายและแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจ เช่น
 - เราจะช่วยพ่อแม่ได้อย่างไร
 - โศกนั้นจะเป็นอะไร
 - สิ่งที่คุณชอบทำในเวลาว่าง

¹ Joseph F. Callahan and Leonard H. Clark, The Teaching in the Elementary School Planning for Competence , p.p. 163 - 169.

- ๕. ให้เล่าถึงสิ่งที่ประจักษ์ด้วยตนเอง บอกวิธีทำและคุณค่าของสิ่งนั้น
- ๖. ฝึกพูดขออนุญาตครูออกไปนอกห้อง
- ๗. ฝึกให้ขอความกรุณาให้ครูช่วยอธิบายทบทเรียน
- ๘. ฝึกพูดบรรยายข้อความสั้น ๆ โดยมีจุดประสงค์ชักชวนผู้ฟังให้เห็นพ้องกับความคิด
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง เช่น
 - ชักชวนให้ช่วยกันรักษาความสะอาด
 - ชักชวนให้ช่วยกันทำประโยชน์ส่วนรวม
 - พูดชมความงามของดอกไม้หรือภูมิประเทศ
- ๙. ฝึกพูดเสียง ร ล ให้ชัดเจน โดยรวบรวมคำหรือข้อความให้ฝึกพูด เช่น
 - โรงเรียน เร่งร้อน รื่นเริง ฯลฯ
 - ลวดลาย ลองลอย ลูกคน ฯลฯ
 - เรียงเลน เรืองเล็ก ลอดรัว ฯลฯ
- ๑๐. รวบรวมคำที่มีเสียง ว ร ล มาให้ฝึก
- ๑๑. หักอ่านประกาศ คำสั่ง หรือคำตักเตือน เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เพื่อนในชั้นทราบ
- ๑๒. พูดหน้าชั้นตามหัวข้อที่กำหนดให้ เช่น บอกวิธีทำงานบ้าน บอกทิศทางให้ไปสถานที่
บางแห่ง บอกความแตกต่างของสองสิ่ง เช่น ปากกากับคินสอ เสื้อกับกางเกง ข้าวเปลือก
กับข้าวสาร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
มหาวิทยาลัย

การประเมินผลการพูด

การประเมินผลการพูดมีดังนี้ คือ

- ๑. สังเกตการกล่าพูด กลาแสดง
- ๒. สังเกตความสนใจรวมกิจกรรม และความสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรม

- ๓. สังเกตการใช้ภาษาในการสนทนา การแสดงความคิดเห็น
- ๔. การใช้ภาษาพูดกับบุคคลต่าง ๆ ในโอกาสต่าง ๆ
- ๕. สังเกตการเล่านิทาน เล่าเรื่องจากภาพ ประสมการณ
- ๖. ความถูกต้องในการตอบคำถาม
- ๗. การออกเสียงพยัญชนะที่มีเสียงสูง และคำที่เป็นปัญหาได้ถูกต้อง

สรุปได้ว่าทักษะการพูดเป็นทักษะสำคัญที่ครูควรจัดให้นักเรียน เพราะการพูดเป็นวิธีการแสดงความรู้สึกนึกคิดของผู้พูด และเป็นสื่อในการแลกเปลี่ยนความคิดกับผู้อื่นในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ "การพูดยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจมาสู่บุคคลจำนวนมากไม่ว่าสุจริตใจ การพูดจะเป็นการสื่อความหมายที่นำความสำเร็จมาสู่กิจการนั้นมากมายทีเดียว" ครูจึงควรฝึกฝนทักษะการพูดของเด็ก ให้สามารถพูดได้ชัดเจน มีน้ำเสียงน่าฟัง ใจคำพูดได้เหมาะสมกับกาลเทศะ ลำดับความคิดในการพูดได้ก็ ใจประโยคง่าย ๆ มีความหมายชัดเจน และมีบรรยากาศในการพูด โดยจัดกิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งจัดและประเมินผลความก้าวหน้าของเด็กแต่ละคนด้วย

ทักษะการอ่าน

อัมพร สุขเกษม ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า "การอ่าน" คือการแปลความหมายของตัวอักษรมาเป็นความเข้าใจและความคิด และนำความเข้าใจและความคิดไปใช้ได้

กอ สวัสดิ์พาณิชย์ ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า "การอ่าน หมายถึง การไร้สายตาสังเกตแยกแยะตัวหนังสือเป็น ข้อเสียงได้ตรงกับคำที่อ่าน แปลความหมายของคำได้ รุสวาน

๑ หมายสื่อวิชาพิเศษ, กรมสามัญศึกษา, เทคนิคการพูดและการฟัง นครหลวง : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕), หน้า ๓.

๒ อัมพร สุขเกษม, "การสอนอ่านแก่เด็กเริ่มเรียน," ประชาศึกษา ๒๕๒๐ (เมษายน ๒๕๒๐) : ๕๐๘.

ประกอบของคำ และรู้เสียงสูงเสียงต่ำ

มาร์ธา ดัลแมน และคณะ (Martha Dallman and Others) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่า นอกจากเป็นการสื่อสารแล้ว ในยุคของการอ่านมีความสำคัญและมีความจำเป็นยิ่งขึ้นตามลำดับ ครูผู้สอนอ่านจึงต้องใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนนักเรียนให้รู้วิธีการอ่าน และรู้จักตัดสินใจหา หรือวินิจฉัยสิ่งที่ได้พบได้ยินจากวิทยุและโทรทัศน์ หรือสื่อมวลชนอื่น ๆ อย่างฉลาด งดงาม ธรรมดาตามวิธีที่ทางร้านต่าง ๆ จำเป็นต้องมีทักษะในการอ่านเพิ่มขึ้น เพื่อให้ทันกับสังคมในปัจจุบันที่เจริญก้าวหน้าทางวิทยาการอย่างรวดเร็ว

จุดประสงค์ของการเรียนรู้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านการอ่านไว้ดังนี้

- ๑. มีความพร้อมในการอ่าน อันประกอบด้วยความพร้อมทางกาย ทางสติปัญญา ทางอารมณ์ และทางสังคม
- ๒. วางท่าทางใ้ถูกต้องขณะให้อ่าน
- ๓. ปฏิบัติใ้ถูกในการใช้หนังสือ
- ๔. ใช้เวลาวางอ่านหนังสือ จากมุมหนังสือ ห้องสมุด และจากแหล่งอื่น ๆ
- ๕. อ่านออกเสียงสระ พยัญชนะใ้ถูกต้อง
- ๖. มีทักษะเบื้องต้นในการอ่านคำ ประโยค เข้าใจศัพท์และความหมาย
- ๗. มีทักษะในการอ่านแบบแจกลูกและสะกดคำ และสามารถอ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ได้

กศ. สวัสดิ์พาณิชย์, "แนวการสอนภาษาไทย," คู่มือภาษาไทย (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๘), หน้า ๕.

2 Martha Dallman and Others, The Teaching of Reading, 4 th ed. (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1974), pp. 13 - 14.

๘. มีทักษะในการอ่านในใจและเข้าใจเนื้อเรื่อง
๙. อ่าน เขียน และบอกความหมายคำพื้นฐานที่จำเป็นต่องใช้ในการเริ่มเรียนภาษา เพื่อสื่อความหมายได้
๑๐. สามารถเปรียบเทียบคำพื้นฐานตามประมวลคำในภาษาถิ่นของตนกับคำในภาษากลางเท่าที่จำเป็นต่องใช้ เพื่อประกอบความเข้าใจ
๑๑. รวบรวมคำเป็นพจนานุกรมประจำชั้น และใช้พจนานุกรมได้
๑๒. อ่านโคลงกลอนและถูกคอง
๑๓. นำทักษะในการอ่านในใจ และการอ่านออกเสียงไปใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ

เนื้อหา

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กำหนดเนื้อหาภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ๑ และ ๒ ไว้ดังนี้

๑. ความพร้อมในการอ่าน
 - ๑.๑ การดูภาพเพื่อเปรียบเทียบสิ่งคล้ายกัน ต่างกัน และสังเกตส่วนที่ขาดหายหรือส่วนเกิน
 - ๑.๒ การอ่านคำและข้อความควยการเคลื่อนสายตาจากทางซ้ายไปขวา ด้วยการเปรียบเทียบสิ่งที่คล้ายกันต่างกัน และสังเกตส่วนที่ขาดหายหรือส่วนเกิน
 - ๑.๓ การรู้คำศัพท์ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน
 - ๑.๔ การเข้าใจเรื่องราวสั้น ๆ ได้โดยตลอด
 - ๑.๕ การออกเสียงที่ถูกคองและชัดเจนของเสียงพยัญชนะในกลุ่มเดียวกัน และเสียงสระสั้นยาว (เบา - หนัก)
 - ๑.๖ การออกเสียงพยัญชนะที่ออกเสียงถูกกันใ้ถูกคอง เช่น ข - ค ฅ - ฆ ฯลฯ
 - ๑.๗ การสังเกตเห็นความแตกต่างของตัวพยัญชนะที่คล้ายคลึงกัน เช่น ฅ ค ก ฌ ฯลฯ

๒. ขอบปฏิบัติในการอ่าน การไต่หนังสือ การไข่มุมหนังสือ หรือห้องสมุด
- ๒.๑ ท่าทางอ่านหนังสือที่ถูกต้อง
 - ๒.๒ วิธีเปิดและปิดหนังสือ วิธีพลิกหนังสือและจับหนังสือ
 - ๒.๓ การวางหนังสือให้ห่างจากตาในระยะที่เหมาะสม
 - ๒.๔ ส่วนประกอบของหนังสือ
 - ๒.๕ วิธีเก็บและรักษาหนังสือ
 - ๒.๖ วิธีขอมหนังสือ
 - ๒.๗ วิธีปฏิบัติในการไข่มุมหนังสือ ห้องสมุดหรือแหล่งอื่น ๆ
 - ๒.๘ วิธียืมหนังสือ
๓. การอ่านออกเสียงและการอ่านในใจ
- ๓.๑ ประมวลคำในระดับชั้น ป.๑ - ๒ (ป.๑ - ๔๕๐ คำ ป.๒ - ๘๐๐ คำ)
 - ๓.๒ ความรู้เพื่อการอ่าน
 - ๓.๒.๑ เสียงสระ พยัญชนะกลุ่มเดียวกัน
 - ๓.๒.๒ บัตรภาพประกอบคำ บัตรคำ ประโยคง่าย ๆ แผนภูมิ
 - ๓.๒.๓ การผสมคำง่าย ๆ
 - ๓.๒.๔ การอ่านคำบรรยายไวยากรณ์
 - ๓.๒.๕ การอ่านแบบแจกลูกสะกดคำในมาตราต่าง ๆ ตามแบบอักษรวิธี
 - ๓.๒.๖ การผันควยวรรณยุกต์
 - ๓.๒.๗ การอ่านควมกล่า
 - ๓.๒.๘ การอ่านอักษรนำ
 - ๓.๒.๙ การอ่านคำยากเฉพาะ
 - ๓.๒.๑๐ การอ่านเครื่องหมายต่าง ๆ ยมก เครื่องหมายอัญญาประกาศ
เครื่องหมายคำถาม เครื่องหมายอัศเจรีย์
 - ๓.๒.๑๑ เรื่องที่กำหนดให้เรียน
 - ๓.๒.๑๒ คำสัมผัสคล้องจอง นิทาน เรื่องราวต่าง ๆ หนังสืออ่านเพิ่มเติม
และหนังสือส่งเสริมการอ่าน
 - ๓.๒.๑๓ ข่าวสารจากสื่อมวลชน ป้ายประกาศโฆษณา และวัสดุตีพิมพ์

๔. ประมวลคำและการใช้พจนานุกรม

- ๔.๑ ประมวลคำในระดับชั้น ป.๑ - ๒
- ๔.๒ ประมวลคำพื้นฐานภาษาถิ่นที่ใช้ในท้องถิ่น
- ๔.๓ พจนานุกรมประจำชั้นซึ่งผู้เรียนได้รวบรวมคำและจัดทำขึ้น
- ๔.๔ การใช้พจนานุกรม

๕. ความรู้และการฝึกฝนทักษะเฉพาะเพื่อการอ่าน

- ๕.๑ การอ่านออกเสียงคำที่มีเสียงสระตามกลุ่มเสียงที่ออกเสียงภายนอกคำกับคือ
 - ๕.๑.๑ กลุ่มสระเสียงยาว
 -า -ำ -เ -โ -เ -แ -อ -เอ
 - ๕.๑.๒ กลุ่มสระเสียงสั้น
 -ะ -ิ -ี -ุ -ู -เะ -เ็ -เาะ -เอะ
 - ๕.๑.๓ กลุ่มสระผสม
 -ัวะ -ัว -เียะ -เีย -เือะ -เือ
 - ๕.๑.๔ กลุ่มสระใสเฉพาะ
 -เ้า -เ๊ -เ็ -เ๊า -เ็๊ -เ็๊ -เ๊า -เ็๊ -เ็๊
- ๕.๒ การออกเสียงพยัญชนะทั้ง ๔๔ ตัว
- ๕.๓ การออกเสียงพยัญชนะในกลุ่มคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเหมือนกัน เช่น กุ้ง
 กา กบ ไก่, ขา ไข่ ชัน แขน ฯลฯ
- ๕.๔ การออกเสียงอักษรตามหมู่และกลุ่มคำที่ประกอบด้วยเสียงพยัญชนะต้นของแต่ละหมู่
- ๕.๕ การออกเสียงกลุ่มเสียงพยัญชนะต้นที่ผู้เรียนออกเสียงไม่ชัด หรือมีปัญหาในการออกเสียงเป็นอักษรดู
- ๕.๖ การออกเสียงกลุ่มเสียงที่มีเสียงพยัญชนะต้นใกล้เคียงกัน
- ๕.๗ การอ่านในใจและการอ่านออกเสียงจากบทเรียนในวิชาอื่น ๆ

กิจกรรมในการสอนอ่าน

แผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โคนเสนอแนวกิจกรรมการเรียนรู้ให้ครูนำไปปฏิบัติสลับไปคั้งนี้

๑. การคุณภาพเปรียบเทียบสิ่งที่คล้ายกัน ต่างกัน สังเกตส่วนที่ขาดหายหรือส่วนเกิน
๒. ฝึกการใช้สายตาจากซ้ายไปขวา
๓. การอ่านออกเสียงคำที่ถูกต้องชัดเจน และฝึกการอ่านในใจ
๔. การอ่านบัตรคำ บัตรภาพประกอบคำ ประโยค และแผนภูมิ เนื้อเพลง

บทสร้อยกรอง หนังสือเรียน ฯลฯ

๕. การตอบคำถาม การสนทนา
๖. การร้องเพลง เล่นเกม แสดงบทบาทสมมติ
๗. การอธิบายและสาธิต โดยใช้สื่อการเรียนประกอบ
๘. การฝึกปฏิบัติจริง

คาร์ล บรอน (Carl Braun) โคนเสนอแนะกิจกรรมการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่านคั้งนี้

๑. ป้ายประกาศหรือข้อความต่าง ๆ ที่ครูคิดประกาศให้เด็กอ่านในห้องเรียน หน้าห้องเรียน หรือในบริเวณโรงเรียน

๒. ขอเสนอแนะ คำแนะนำ ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูคิดไว้ให้นักเรียนยึดถือ เป็นแนวทางปฏิบัติ และแนวทางในการเรียนแต่ละวิชา

๓. เกมต่าง ๆ เกมฝึกการอ่านและการสะกดคำ ซึ่งมีมากมายหลายอย่าง ครูสามารถเลือกใช้ไ้ความเหมาะสมกับวัยและระดับชั้นเรียน

๔. แผนภูมิที่เขียนจากประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียน เช่น การแข่งขันกีฬา การทดลองวิทยาศาสตร์ การศึกษานอกสถานที่และอื่น ๆ

๕. คำที่เป็นปัญหา คำปริศนาที่นักเรียนอ่านพบในหนังสือ ครูควรนำมาเขียนไว้ เป็นแผนภูมิ หรือบัตรคำ เพื่อให้เด็กอ่านหรือออกเสียง

๖. คุรุฝึกประกาศตารางสอนหรือแผนปฏิบัติงานของห้องเรียน รายชื่อคณะกรรมการนักเรียน
๗. คำประกาศ แผนปลิว หรือใบปลิวโฆษณาสินค้า ที่มีสีสันสวยงาม ควบนำมาคิดไว้ในห้องเรียน เพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจอ่าน
๘. แผนป้าย หรือกระดาน ควรมีไว้ให้เด็กขีดเขียน หรือวาดรูปตามที่ตนชอบ เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนและอ่านอย่างมีอิสระ

การประเมินผลการอ่าน

แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เสนอแนะแนวทางในการประเมินผลในส่วนที่เกี่ยวกับการอ่านดังนี้

๑. ดูผลจากการโยงภาพที่เหมือนกัน ต่างกัน
๒. สังเกตจากการตอบภาพจากซ้ายไปขวาได้ถูกต้อง
๓. ตรวจสอบความถูกต้องในการอ่าน
๔. ถามเนื้อเรื่องและความเข้าใจในบทเรียน
๕. สังเกตความสนใจในกิจกรรม

มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านดังนี้คือ

วัฒนา ยันตระบุษยะ ได้วิจัยเรื่อง "ถ้อยคำที่เด็กรู้จักและความสามารถทางการอ่านของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในโรงเรียนประถมศึกษาและเทศบาล ๒ แห่ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" ตัวอย่าง ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ จำนวน ๑๒๘ คน เป็นชาย ๖๖ คน หญิง ๖๒ คน ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

๑. จำนวนคำที่เด็กรู้จักและคะแนนความสามารถในการอ่านของนักเรียนมีความสัมพันธ์กัน
๒. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ที่เคยเรียนชั้นเด็กเล็ก รู้จักถ้อยคำมีจำนวนมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ซึ่งเริ่มเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษาโดยตรง

1

Carl Braun, "Fostering a Need to Read, " The Elementary

๓. เด็กชายและเด็กหญิงรู้จักถอยคำไม่แตกต่างกัน แต่มีแนวโน้มว่าเด็กหญิงรู้จักถอยคำมากกว่าเด็กชาย ทั้งในกลุ่มย่อยที่แยกโดยเรียนชั้นเด็กเล็กและไม่เคยเรียน และจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด นอกจากนี้เด็กเรียนที่มีอายุต่างกันรู้จักถอยคำมีจำนวนไม่ต่างกัน และเมื่อพิจารณาตามมิติเพศ เสด็จค้นพบว่าเด็กที่มีอายุสูงมีแนวโน้มรู้จักถอยคำมากกว่าเด็กที่มีอายุต่ำกว่า^๑

กรมสามัญศึกษาได้วิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ เพื่อเทียบกับหลักสูตรตัวอย่างประชากรเป็นตัวแทนของนักเรียนทั่วประเทศ คือจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครศรีธรรมราช เทนภาคใต้ ลำปาง เทนภาคเหนือ และสุรินทร์ เทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคละ ๓๐๐ คน รวม ๑๒๐๐ คน ผลการวิจัยในค่านการเรียนวิชาภาษาไทยปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ ในกลุ่มตัวอย่างนั้นต่ำมาก ส่วนในค่านการฟัง การเขียนนั้น แม้จะไต่คะแนนสูงกว่าการอ่านแต่ก็ยังนับว่าต่ำอยู่เช่นกัน^๒

สรุปได้ว่า การอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ทุกระดับชั้น การอ่านมีผลต่อสัมฤทธิ์ผลทางค่านการเรียนของนักเรียน ดังนั้นครูจึงต้องสอนและฝึกทักษะการอ่านของนักเรียนให้นักเรียนมีทักษะการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้การอ่านเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในขั้นสูงต่อไป รวมทั้งใช้การอ่านให้เข้าเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ศูนย์วิจัยทรัพยากร

^๑ วัฒนา ยันตระบุษยะ, "ถ้อยคำที่เด็กรู้จักและความสามารถทางการอ่านของนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา ๑ ในโรงเรียนประชาบาลและเทศบาล ๒ แห่ง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" (ปริญาวิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, ๒๕๐๕), หน้า ๕๖.

^๒ กรมสามัญศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ, รายงานการวิจัยผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษา ๑ เมื่อเทียบกับหลักสูตร (กรุงเทพมหานคร . โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๑), หน้า ๒๕ - ๓๑.

ทักษะการเขียน

การเขียนเป็นทักษะที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อชีวิตประจำวันของมนุษย์รองจากการอ่าน นักเรียนต้องอาศัยการเขียนในการทำแบบฝึกหัด จดบันทึกความรู้เรื่องที่เรียน หรือย่อสรุปเพื่อประโยชน์ในการจดจำ และเขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นของตนเพื่อถ่ายทอดให้ผู้อื่นเข้าใจเป็นลายลักษณ์อักษร

อัลเบิร์ต เอช ชัสเตอร์ และ มิลตัน อี. ฟล็อกโฮฟท์ (Albert H. Shuster and Milton E. Ploghoft) กล่าวถึงองค์ประกอบของการเขียนว่าขึ้นอยู่กับ (๑) การสะกดคำ ไต่ถูกต้อง (๒) ลายมือชัดเจนอ่านง่าย และ (๓) การใช้หลักภาษาในการเขียนเพื่อสื่อความคิดเป็นที่ยอมรับ^๒

จุดมุ่งหมายการเรียนรู้

หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้กล่าวถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ด้านการเขียนดังนี้

๑. สามารถใช้กล่ามนั้น มือ ตา และอื่น ๆ ให้สอดคล้องและคล่องแคล่วในการเขียนตัวอักษร เครื่องหมาย และตัวเลข
๒. วางท่าทางในการเขียนอย่างถูกวิธี
๓. เขียนหนังสือได้ถูกต้องตามวิธีและประเด็น

^๑ รงรัตน์ อิศรภักดี และเทือก กุสุมา ณ อยุธยา, "การสอนเขียน," วิธีสอนภาษาไทย ตอน ๑ (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๐๕), หน้า ๑๘.

^๒ Albert H. Shuster and Milton E. Ploghoft, The Emerging Elementary Curriculum, 36 ed., p. 182 .

๔. มีนิสัยรักในการเขียน
 - ๔.๑ ชีคเขียนในที่ที่สมควร
 - ๔.๒ เขียนให้อ่านง่ายไม่มีรอยลบขีดฆ่า
 - ๔.๓ ชีคเส้นให้เป็นระเบียบในสมุดแบบฝึกหัด
๕. เขียนสระไ้ถูกต้อง และประสมคำโดยใช้สระและพยัญชนะได้
๖. เขียนคำ และเรียงคำในประโยคไ้ถูกต้อง
๗. เขียนคำและความไ้ถูกต้อง และสามารถสื่อความหมายไ้แจ่มแจ้ง
๘. สามารถเขียนจากเนื้อหาที่กำหนดให้ไ้
๙. สามารถเขียนไ้โดยมีความคิดสร้างสรรค์ไ้
๑๐. สามารถเขียนบรรยายภาพที่คนวาดไ้

เนื้อหา

๑. ความพร้อมในการเขียน
 - ๑.๑ ลีลามือในการเขียน
 - ๑.๑.๑ การลากเส้นอย่างเสรี
 - ๑.๑.๒ การลากเส้นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การเขียนสระและพยัญชนะ
 - ๑.๑.๓ การลากเส้นตามรอย
 - ๑.๑.๔ การระบายสี
 - ๑.๒ การเขียนสระและพยัญชนะ
 - ๑.๒.๑ สระรูปร่างคล้ายกันและต่างกัน
 - ๑.๒.๒ พยัญชนะรูปร่างคล้ายกันและต่างกัน
 - ๑.๒.๓ พยัญชนะที่มีรูปร่างเขียนยาก

- ๑.๓ เครื่องหมายต่าง ๆ และตัวเลขที่ใช้ประกอบการเขียน
๒. ข้อปฏิบัติและหลักเกณฑ์ในการเขียน
- ๒.๑ ลักษณะท่วงท่า การจับดินสอ การวางสมุด การเคลื่อนไหวของมือ การลากเส้นสระ พยัญชนะ และการวางตำแหน่งสระ พยัญชนะ และวรรณยุกต์ใต้ออกทอง
- ๒.๒ การเขียนตัวหนังสือที่อ่านง่าย เขียนตัวบรรจงเต็มบรรทัด มีช่องไฟหัวไม้ชอก และสะอาด
- ๒.๓ การเขียนที่เหมาะสมกับเวลาและสถานที่
๓. ความรู้และทักษะในการเขียน
- ๓.๑ การเขียนพยัญชนะ
- ๓.๒ การเขียนสระ
- ๓.๓ การประสมอักษรโดยใช่พยัญชนะและสระ
- ๓.๔ การประสมอักษรโดยใช่พยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์
- ๓.๕ การประสมอักษรโดยใช่พยัญชนะ สระ และตัวสะกด
- ๓.๖ การประสมตัวอักษรโดยใช่พยัญชนะ สระ ตัวสะกด และวรรณยุกต์
- ๓.๗ การประสมอักษรที่มีหน้าพยางค์
- ๓.๘ คำ ประโยค
- ๓.๙ คำ ประโยค ข้อความ
๔. สิ่งที่ให้เขียน
- ๔.๑ การเขียนจากรูปภาพ
- ๔.๒ คำจากประมวลคำ
- ๔.๓ การเขียนความหมายจากการเขียนตัวย่อ และเครื่องหมายต่าง ๆ
- ๔.๔ ชื่อเฉพาะของคน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ที่รู้จัก
- ๔.๕ วันที่ เดือน ปี วันต่าง ๆ ในสัปดาห์

- ๔.๖ ประโยคสั้น ๆ เรื่องราว นิทาน
- ๔.๗ การเขียนตามความนึกคิด
- ๔.๘ การเขียนคำถาม คำตอบ
- ๔.๙ การตั้งชื่อเรื่อง
- ๔.๑๐ คำหรือข้อความบรรยายง่าย ๆ
- ๔.๑๑ การเขียนบรรยายภาพที่ตนวาด

กิจกรรมในการสอนเขียน

แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เสนอแนะกิจกรรมการเรียนรู้เขียนสรุปได้ดังนี้^๒

๑. การดูภาพเปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกัน ต่างกัน ส่วนที่ขาดหายไปหรือเกินมา
๒. ฝึกให้รู้จักชาย - ทวา
๓. ฝึกลากเส้นพื้นฐาน ๑๓ เส้น ในกระเบระทรายหรือพื้นดิน
๔. ฝึกท่าทางในการนั่งที่ถูกต้อง
๕. ฝึกลากเส้นตามรอยตัวพยัญชนะจากหัวไปหางโดยใช้ไม้ทิ่ม หรือกระดาษแข็งเจาะเป็น

รูปพยัญชนะ

๖. ฝึกจับดินสอด คินสอดสี สีเทียน
๗. ฝึกลากเส้นโดยใช้ดินสอด คินสอดสี สีเทียนบนกระดาษ
๘. ฝึกการเขียนในแบบฝึกการเขียน เขียนคำในบทเรียน คัดลอกบทหรือกรอกรวง ฯลฯ
๙. ครูใช้นิทาน เกม บทกรอกรวง ฯลฯ ประกอบการสอน

รูธ จี สตรีคแลนด์ (Ruth G. Strickland) มีความเห็นว่าสถานการณ์หลายอย่างในโรงเรียนประถมศึกษาเป็นเครื่องกระตุ้นการเขียนตามคำบอก หรือการเขียนได้ และเสนอรายการ

^๑ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑, หน้า ๑๕ - ๑๘.

^๒ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการสอนภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ หน้า ๑๓๗-๒๐๓.

ตามที่วารสารหลักสูตรแห่งฟลอริดา (The Florida Curriculum Bulletin) รวบรวมไว้ดังนี้

การเล่นละครหรือเกมกลุ่มเล็ก ๆ (เขียนบทสนทนา, คำอธิบาย)

การสนทนากับเพื่อน (เขียนจดหมายเล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ถึงเพื่อนที่ไม่มา)

การทำกิจกรรม (บันทึกทิศทาง, รายการของที่จะซื้อ)

การบันทึกข้อความ (เฉพาะข้อมูลที่จำเป็น)

การท่องเที่ยวในชุมชน เช่น สถานีรถไฟ, ท่าเรือ, ไร่สุสัคว์ ฯลฯ

(จดหมายนักแนะ, ขอบคณผู้ช่วยเหลือ)

การรับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน (รายการอาหาร, เกมคำศัพท์)

การวางแผนท่องเที่ยวหรือจัดชุมนุม (จดหมาย, บันทึก)

การฉลองวันเกิด (จดหมาย, รายการ, เกม)

การซื้อเงินในโอกาสต่าง ๆ (จดหมาย)

การดูแลสัตว์เลี้ยง คางคก ปลา ฯลฯ (จดหมายเล่าประสบการณ์ขอเท็จจริง, บันทึกการสังเกตแต่ละวัน)

การฟังนิทาน บทร้อยกรอง คนตรี (เขียนชื่อเรื่องที่เลือก, ความรู้สึกนึกคิดตามจินตนาการ)

การเล่าประสบการณ์และเรื่องต่าง ๆ สู้กันฟัง (จดหมาย, บันทึกประจำวัน) ฯลฯ

การประเมินผลการเขียน

แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ได้เสนอแนะแนวทางการประเมินผลการสอนเขียนดังนี้^๒

¹Ruth G. Strickland, The Language Arts in the Elementary School 2d ed., (Boston : D.C. Heath and Company, 1957), (pp. 304 - 305.

^๒ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, แผนการสอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑, หน้า ๑ - ๒๐๓.

๑. สามารถบอก, สภาพที่เหมือนกัน ต่างกับ ส่วนที่ขาดหายไปหรือเกินมา
๒. รู้จักชาย - ขวา เช่นตอภาพจากซ้ายไปขวาได้ถูกต้อง
๓. สังเกตหาทางในการนั่ง
๔. สังเกตการจับดินสอ ดินสอสี สีเทียน
๕. การลากเส้นพื้นฐานตามที่กำหนดได้
๖. สังเกตผลจากการปฏิบัติกิจกรรม
๗. ตรวจสอบผลงานในแบบฝึกการเขียน
๘. ตรวจสอบการเขียนคำในบทเรียน การคัดหรือยกรอง

รายงานการวิจัยเกี่ยวกับการเขียนที่นาสนใจมีดังนี้

เฮอริค (Herrick) ได้กล่าวถึงการสำรวจของฟลอยด์ (Floyd) พบว่าเด็กจะเขียนได้เองโดยไม่ต้องดูแบบเร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับประเภทของเส้นที่ประกอบเป็นรูปตัวอักษร กล่าวคือเส้นที่เขียนได้ยากเด็กมักจะเขียนได้ช้า เส้นที่เขียนได้ง่ายเด็กมักจะเขียนได้เร็ว จากผลการสำรวจของฟลอยด์ได้แสดงให้เห็นว่า ลักษณะรูปร่างและสัดส่วนของตัวอักษร เป็นสิ่งหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการเขียนเป็นอย่างดี

พูนสุข บุญยสวัสดิ์ ได้ทำวิจัยเรื่อง สัณฐานการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเส้นที่เด็กจำเป็นต้องฝึกหัดเขียนก่อน เรียนเขียนอักษรไทยลักษณะของเส้นรวมทั้งเวลาที่ใช้ในการเขียนเส้นของเด็กชายและเด็กหญิง และการเรียงลำดับเส้นต่าง ๆ จากง่ายไปหายากตามระดับวุฒิภาวะของเด็ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบทดสอบจับเวลาในการเขียนเส้นของเด็ก ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยรวบรวมเส้นซึ่งเป็นส่วนประกอบของตัวอักษรไทยแบบต่าง ๆ โดยคัดเส้นที่ซ้ำกันออก ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ ๑ ของโรงเรียนอนุบาล ๕ แห่ง ๆ ละ ๒๐ คน

^๑ Virgil E. Herrick, "Handwriting and Children's Writing,"

รวม ๑๐๐ คน เป็นชายและหญิงอย่างละเท่ากัน อายุระหว่าง ๓ - ๕ ปี ผลการวิจัยปรากฏว่า
เส้นที่เด็กจำเป็นต้องฝึกหัดเขียนก่อนเรียนเขียนอักษรไทยมีทั้งหมด ๑๓ เส้น ลักษณะของเส้น
รวมทั้งช่วงเวลาที่ใช้ในการเขียนเส้นของเด็กชายและเด็กหญิงไม่แตกต่างกัน และเรียงลำดับเส้น
ที่ใช้เวลาการเขียนจากน้อยไปหามาก หรือจากเส้นที่เขียนง่ายไปหายากดังนี้ ๑

วรรณิ โสภประยูร ได้ทำวิจัยเรื่อง ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าพยัญชนะตัวใดหรือกลุ่มใดที่เด็กเขียนได้
ง่าย เพื่อจะเรียงลำดับพยัญชนะไทยจากตัวที่เขียนง่ายไปหายากตามระดับวุฒิภาวะของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษา ๑ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคืออักษรไทยแบบต่าง ๆ และแบบทดสอบจับเวลาในการ
เขียนพยัญชนะไทยของเด็ก ซึ่งตอนนั้นเป็นภาพที่มีความสัมพันธ์กับพยัญชนะไทยตัวนั้น ๆ เพื่อให้เด็ก
สนใจในการฝึกเขียนพยัญชนะ ตอนล่างเป็นบรรทัดที่มีเกณฑ์ความกว้างของเส้นบรรทัดเท่ากับความสูง
ของพยัญชนะไทย คือ ๑ ซม. และมีความกว้างของพยัญชนะเท่ากับ ๐.๖ ซม. โดยมีพยัญชนะ ๕ ตัว
เขียนไว้เป็นแบบสำหรับให้เด็กเขียนตาม การวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ช่วงเวลาในการเขียนพยัญชนะไทยแต่ละกลุ่มของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๑

๒. ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยขึ้นอยู่กับทิศทางของเส้น จำนวนเส้น และ
ความยาวของเส้นที่ประกอบเป็นพยัญชนะนั้น

๑ พูนสุข บุญสวัสดิ์, "ลีลาการเขียนอักษรไทยสำหรับเด็กเริ่มเรียน" (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศึกษาศาสตร์ แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๘๘.

๓. การเรียงพยัญชนะไทยจากกลุ่มที่เขียนง่ายไปหายากตามระดับวุฒิภาวะของเด็กดังนี้

พวกง่าย ได้แก่ ง จ, ว ร ธ, บ ป ษ

พวกปานกลาง ได้แก่ ก ฅ ฌ, ฝ พ จ พ ย พ,

ค ค ก ฌ ฌ, ข ช ฌ ฌ,

ม น ฌ ฌ, ท ฬ ฬ, ล ล, ฌ ฌ

พวกยาก ได้แก่ ฌ ฌ ฌ ฌ, ฌ ฌ ฌ

ประกา โชติบุตร ได้ทำวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบแบบคัดลายมือตัวพยัญชนะไทยที่เหมาะสมกับเด็กเริ่มเรียน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการเขียนพยัญชนะไทยแบบตัวมนกับตัวเหลี่ยมว่าแบบใดเหมาะสมสำหรับเด็กเริ่มเรียน คือเด็กสามารถเขียนได้สวยและเร็วด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ พยัญชนะไทยที่ผู้วิจัยคัดเลือกว่าเป็นตัวแทนของแบบตัวมนและตัวเหลี่ยมซึ่งเขียนจากง่ายไปหายากตามลำดับ ๗ ตัวคือ จ ว ฅ ค ล ฌ และ ฎ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนอนุบาล เอกชน ๕ แห่ง ๆ ละ ๒๐ คน รวม ๑๐๐ คน เป็นชายและหญิงอย่างละเท่ากัน อายุระหว่าง ๔ - ๖ ปี เด็กเหล่านี้ผ่านการทดสอบความพร้อมในการเขียนมาแล้ว ผลการวิจัยปรากฏว่า

๑. เด็กเริ่มเรียนเขียนพยัญชนะไทยทั้ง ๗ ตัวของแบบตัวเหลี่ยมได้สวยเหมือนแบบมากกว่าตัวมน
๒. เด็กเริ่มเรียนเขียนพยัญชนะ ฅ และ ฌ แบบตัวมนได้เร็วกว่าตัวเหลี่ยม ส่วนการเขียน จ ว ล ฌ และ ฎ ทั้งสองแบบมีความเร็วไม่ต่างกัน ^๒

^๑ วรณี โสภประยูร, "ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๔๖ - ๔๘.

^๒ ประกา โชติบุตร, "การเปรียบเทียบแบบคัดลายมือตัวพยัญชนะไทยที่เหมาะสมกับเด็กเริ่มเรียน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๔), หน้า ๖ - ๗.

สรุปได้ว่า การเขียนเป็นเครื่องมือในการแสดงความคิดเห็น อารมณ์ จินตนาการ หรือใช้บันทึกเหตุการณ์ ความรู้ ความจำ ฯลฯ ทักษะการเขียนมีความจำเป็นมากสำหรับนักเรียน ในระดับต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงต้องฝึกฝนให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนตามจุดมุ่งหมายและ แนวทางในหลักสูตรรวมทั้งยึดหลักการต่าง ๆ ที่ได้จากผลการวิจัยประกอบด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑

สมพงษ์ จิตระชัย ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นผู้บริหารการศึกษา ๒๒๕ คน และครูประจำการ ๒๒๖ คน จากโรงเรียน ๔๘ โรงพบว่า

๑. ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการมีความเห็นว่าโรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ยังไม่พร้อมที่จะปฏิบัติตามแนวหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ ได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากจากระดับมาตรฐานและคุณภาพของโรงเรียนยังแตกต่างกันในเรื่องขนาดของโรงเรียน จำนวนบุคลากรนักเรียน และคุณภาพทางการศึกษา

๒. ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการมีความคิดเห็นต่อความพร้อมด้านอาคารสถานที่และ แหล่งบริการทางวิชาการ ความสนใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

๓. ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการมีความคิดเห็นบางส่วนต่อความพร้อมในด้านสื่อการเรียน การวัดและประเมินผลแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ และความคิดเห็นอีกบางส่วน ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

มาสินี กุลมาตย์ ได้ทำวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบความคาดหวังของครู ครูใหญ่

สมพงษ์ จิตระชัย, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียน ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิตศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๒๑), หน้า ๑๔๘ - ๑๕๐.

และศึกษานิเทศก์ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ กลุ่มวิชา
สร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครู ๘ คน ครูใหญ่ ๒๒ คน
และศึกษานิเทศก์ ๒๒ คน รวม ๕๐ คน จากโรงเรียนประถมศึกษาที่ทดลองใช้หลักสูตรประโยค-
ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ จำนวน ๒๕ โรงเรียน พบว่าความคาดหวังของครู ครูใหญ่
และศึกษานิเทศก์ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ด้านกลุ่มสร้างเสริม
ลักษณะนิสัยไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่เห็นตรงกันว่า เนื้อหาทั้ง ๔ หมวดวิชามีความเหมาะสมใน
ด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับปานกลาง คือมีความเหมาะสมในด้านประโยชน์ ภัยของผู้เรียน จำนวนเวลา
เรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสอนได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย และการติดตามวัดผล
มีเพียงเนื้อหาบางเรื่องในบางแง่สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมขึ้นอีก

มลิวัลย์ สัมไพรี โค้ววิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบความคาดหวังของครูใหญ่ และ
ศึกษานิเทศก์ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ กลุ่มวิชาการงาน
และพื้นฐานอาชีพ โดยใช้แบบสอบถามกับตัวอย่างประชากร คือครูและครูใหญ่ของโรงเรียนทดลอง
๒๕ โรงเรียน สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และศึกษานิเทศก์จำนวน ๕๐ คน พบว่าครู ครูใหญ่ และศึกษา-
นิเทศก์มีความเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ด้านกลุ่มวิชาการงาน
และพื้นฐานอาชีพไม่แตกต่างกัน กล่าวคือ ทั้งครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์มีความเห็นตรงกันเป็น
ส่วนใหญ่ว่าด้านจุดประสงค์มีความชัดเจน มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ตรงกับความสนใจของผู้เรียน
นักเรียนสามารถทำได้ และครูสามารถติดตามวัดผลได้พอสมควร ในด้านความคิดรวบยอดหรือหลักการ

มาลีณี กุลมาตย์ , "การเปรียบเทียบความคาดหวังของครู ครูใหญ่ และศึกษา-
นิเทศก์ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ กลุ่มวิชาสร้างเสริม
ลักษณะนิสัย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์-
มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ง - จ.

นี้มีประโยชน์ต่อผู้เรียน สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาของโรงเรียน ช่วยส่งเสริมให้เกิดพัฒนาการของผู้เรียน สามารถสอนได้ง่ายขึ้น ส่วนด้านเนื้อหาและกิจกรรมมีความเหมาะสมในด้านจำนวน จำเป็นสำหรับผู้เรียนและตรงกับความต้องการสนใจตลอดจนมีความยากง่ายในการจัดกิจกรรมการเรียน การเรียนการสอนสามารถนำไปใช้ในวิถีประจำวันได้พอสมควร *

ตาราง ชูชีพ ได้ทำวิจัยเรื่องการวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างประชากร คือครูชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ และชั้นประถมศึกษาปีที่ ๒ ในโรงเรียนทดลองหลักสูตรของกรมวิชาการ จำนวน ๕๐ คน โดยสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูที่มีต่อเนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษา กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๔ โดยนำหัวข้อในเนื้อหาของหลักสูตรมาเป็นข้อความทั้งหมด ๕๕ หัวข้อ การออกแบบสอบถามใช้วิธีการให้คะแนนแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาหลักสูตรที่จะนำไปใช้ได้ทันทีระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ได้แก่เรื่องโรงเรียนของเรา ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลาง ได้แก่เรื่องชีวิตในวัย สำหรับเรื่องอื่น ๆ นอกจากเรื่องดังกล่าวแล้วต้องนำไปปรับปรุงเสียก่อน จึงจะใช้ได้ในแต่ละภาค

ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓ - ๔ เนื้อหาหลักสูตรใช้ได้ทันทีในภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง ได้แก่เรื่องชุมชนของเรา นอกจากนี้จะต้องนำไปปรับปรุงก่อนจึงจะใช้ได้ในแต่ละภาค

* มลิวลัย טיפไฟรี "การเปรียบเทียบความคาดหวังของครู ครูใหญ่ และศึกษานิเทศก์ที่มีต่อประสิทธิภาพของหลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ กลุ่มวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๖ - ๗.

สำหรับกรุงเทพมหานครไม่มีเนื้อหาใดในกลุ่มวิชาที่ให้นำเอาไปใช้ได้ทันที *

บุญฉิย ไวสุตติก ได้ทำวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูประจำการ และนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๐ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี ๒ ฉบับ ฉบับแรกเป็นแบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตร ๗ ด้าน คือ ด้านความเข้าใจและปัญหาการใช้หลักสูตร **ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร** ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการสอน ด้านการวัดและประเมินผล ด้านวัสดุหลักสูตร และด้านการบริหารหลักสูตร เครื่องมือในการวิจัย ฉบับที่ ๒ เป็นแบบสัมภาษณ์นักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นในคำถามต่าง ๆ ๓ ด้าน คือ ด้านเกี่ยวกับตัวครูผู้สอน กลุ่มวิชาที่เรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนรวมทั้งการประเมินผล ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างประชากรแบบแยกประเภท ได้โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ๑๐๐ โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา ๒๖๖ คน และครูประจำการ ๒๕๑ คน สำหรับนักเรียนที่สัมภาษณ์สุ่มมาจากโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ๒๔ เขต จำนวน ๑๒๐ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าไคสแควร์ ผลการวิจัยพบว่า

๑. ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการมีความคิดเห็นส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ ในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน การวัดและประเมินผล

* ช่าง ร ชูทัฬห, "การวิเคราะห์เนื้อหาหลักสูตรประถมศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๑), หน้า ๑๓๐ - ๑๓๔ .

๒. ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการมีความคิดเห็นส่วนใหญ่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ ในด้านความเข้าใจและปัญหาการใช้หลักสูตร และการบริหารหลักสูตร

๓. หัวข้อที่ผู้บริหารการศึกษาและครูประจำการ มีความเห็นว่ามีปัญหามากคือ เรื่อง การได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ ทักษะในการสอนแบบรายงาน การสอนเชิงคุณกระบอก การสอนโดยการใช้หุ่นนิ้วมือ การเตรียมความพร้อมของเด็ก การใช้เครื่องรับวิทยุ เทป โทรทัศน์ การใช้รายการโทรทัศน์ การขาดแคลนงบประมาณและวัสดุสำหรับสร้างสื่อการสอน อาคารเรียน อาคารประกอบ การบริหารนักเรียนและความจำกัดของเนื้อที่บริเวณโรงเรียน

๔. ครูที่นักเรียนชั้นประถมปีที่ ๑ ชอบที่สุดเป็นเพศหญิง ว่างสาวและสวย นักเรียนที่เรียนส่วนใหญ่ไม่รู้จักวิชาจริยศึกษาและบูรณาการ วิชาที่เกี่ยวกับการปฏิบัตินักเรียนส่วนใหญ่ได้ลงมือปฏิบัติจริง แต่ครูมีความกระตือรือร้นเฉพาะในระยะต้นของการเรียนเท่านั้น ทางด้านการวัดและประเมินผล ส่วนใหญ่ครูปฏิบัติตามที่คู่มือครูและแผนการสอนเสนอแนะพอสมควร

วิเชียร เข็มเมือง ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมปีที่หนึ่ง ในการใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับร่างครั้งที่ ๑ ปี พ.ศ. ๒๕๑๘) โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูชั้นประถมปีที่หนึ่ง โรงเรียนโครงการทดลองใช้หลักสูตร จำนวน ๓๑ คน พบว่าครูส่วนมากมีความเห็นว่าจุดหมายของหลักสูตรมีความชัดเจน เหมาะสมกับวัย ของผู้เรียน สอดคล้องกับจุดประสงค์ทั่วไปและเนื้อหาพอสมควร ส่วนแผนการสอนมีความชัดเจน

บุญนิตย์ ไวสุตติก, "ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษา ครูประจำการและนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๑ - ๑.

และช่วยครูในการเตรียมการสอนได้มาก เนื้อหาวิชาในแผนการสอนวิชาภาษาไทย จริยศึกษา
 คนตรี นาฏศิลป์ และงานเกษตร ควรดัดแปลงให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนและ
 เวลาเรียนด้วย °

วิไล โบริ้วรงค์ ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช
 ๒๕๒๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ ในเขตการศึกษา ๖ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม
 เกี่ยวกับปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ อันประกอบด้วยปัญหาเกี่ยวกับตัวครู
 ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียน
 การวัดและประเมินผล ตัวอย่างประชากรได้โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นกลุ่ม ได้โรงเรียนที่เป็น
 ตัวอย่างประชากร ๒๐๐ โรงเรียน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน และครูชั้นประถมศึกษา ๑ ประเภท
 ละ ๑๕๒ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบ
 ความแตกต่างระหว่างปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษา ๑ โดยการทดสอบค่าซี
 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษา ๑ มีปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา
 พุทธศักราช ๒๕๒๑ มากเพียงด้านเดียว คือการใช้สื่อการเรียน ส่วนที่เหลืออีก ๔ ด้าน คือปัญหา
 เกี่ยวกับตัวครู ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและวัสดุหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
 และการวัดผลและประเมินผลมีปัญหาปานกลาง

° วิเชียร เขียมเมือง, "ปัญหาและความคิดเห็นของครูชั้นประถมศึกษา
 ปีที่หนึ่ง ในการทดลองใช้หลักสูตรประโยคประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ (ฉบับร่างครั้งที่ ๑
 พ.ศ. ๒๕๒๑)" (ปริวิตานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,
 ๒๕๑๕), หน้า ๑๓๕ - ๑๔๐.

๒. ผลการเปรียบเทียบปัญหาของผู้บริหารโรงเรียนและครูชั้นประถมศึกษา ๑ เกี่ยวกับ
ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ พบว่าส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความ
มีนัยสำคัญ .๐๕ *

สมบูรณ์ สว่างวรชาติ ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๒๑ ฉบับร่างครั้งที่ ๑ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาหนึ่ง ตัวอย่าง
ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ จำนวน
๖๕๗ คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษา ๑ ที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๐๓ จำนวน
๖๕๓ คน ปรากฏว่านักเรียนที่เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๒๑ มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่
เรียนตามหลักสูตรประถมศึกษา ๒๕๐๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนกับคะแนนที่ได้จากการสังเกตการปฏิบัติของนักเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสัมพันธ์
ทางสถิติที่ระดับ .๐๑ โดยมีค่าความสัมพันธ์ของคะแนนเท่ากับ .๔๓๒ และร้อยละของการตอบถูก
ของนักเรียนในแต่ละเนื้อหาวิชาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ คือ หน่วยที่ ๑ สิ่งมีชีวิต หน่วยที่ ๓
สิ่งที่อยู่รอบตัวเรา หน่วยที่ ๔ ชาติไทย หน่วยที่ ๒ ชีวิตในฝัน และหน่วยที่ ๕ ขาวและเหตุการณ์วันสำคัญ

* วิไล โป้วเสวีวงศ์, "ปัญหาการใช้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑
ชั้นประถมศึกษา ๑ ในเขตการศึกษา ๖๖" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ง - จ.

๒ สมบูรณ์ สว่างวรชาติ, "ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนจากหลักสูตรประถมศึกษา
พุทธศักราช ๒๕๒๑ ฉบับร่างครั้งที่ ๑ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษา ๑"
(ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, ๒๕๒๐), หน้าบทคัดย่อ

สุกัญญา สุจริตจิตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ จังหวัดนครราชสีมา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็น แบบสอบถามการวิเคราะห์ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ โดยแบ่งเป็น ๖ หัวข้อ คือ ด้านความคิดรวบยอดหรือหลักการ ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านสื่อการเรียน และด้านการวัดและประเมินผลตัวอย่าง ประชากรเป็นครูชั้นประถมศึกษา ๑. สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ๓๑๐ คน สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ๔๐ คน สังกัดกรมสามัญศึกษา ๓๐ คน และสังกัดเทศบาล ๒๕ คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าครูชั้นประถมศึกษา ๑ ของโรงเรียนประถมศึกษา ๔ สังกัด ส่วนใหญ่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ อยู่ในระบับน้อย มีเพียงครูชั้นประถมศึกษา ๑ ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพียงสังกัดเดียวเท่านั้น ที่มีปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ อยู่ในระบับปานกลาง

ผลการเปรียบเทียบปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ปรากฏว่าครูชั้นประถมศึกษา ๑ ของโรงเรียนประถมศึกษาทุกสังกัดมีปัญหาการเรียนการสอนในด้านการคิดรวบยอดหรือหลักการ ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ แต่มีปัญห การเรียนการสอนในด้านการจุดประสงค์การเรียนรู้ ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านสื่อ- การเรียน และด้านการวัดและประเมินผล แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๑ สุกัญญา สุจริตจิตร, "ปัญหาการเรียนการสอนกลุ่มบูรณาการ ตามหลักสูตร ประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ของครูชั้นประถมศึกษา ๑ จังหวัดนครราชสีมา" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ง - จ.

โสวัณน์ โสภานพล ได้ทำวิจัยเรื่อง ปัญหาในการใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทย ของครูชั้นประถมปีที่ ๑ ในจังหวัดบุรีรัมย์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในการใช้แผนการสอนภาษาไทยและส่วนประกอบของแผนการสอนวิชาภาษาไทย ตัวอย่างประชากรที่เป็นครูที่สอนในท้องถิ่นที่เก็บข้อมูลภาษาเขมร จำนวน ๑๐๘ คน และครูที่สอนในท้องถิ่นที่เก็บข้อมูลภาษาอีสาน จำนวน ๑๑๒ คน จากโรงเรียน ๒๒๑ โรงเรียน ละ ๑ คน รวมตัวอย่างประชากร ๒๒๑ คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของครูทั้งสองประเภทโดยการทดสอบค่าซี ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. ครูในท้องถิ่นที่เก็บข้อมูลภาษาเขมรกับครูในท้องถิ่นที่เก็บข้อมูลภาษาอีสานส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาในด้านการใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทย และปัญหาเกี่ยวกับส่วนประกอบของแผนการสอนวิชาภาษาไทย กล่าวคือมีปัญหาเพียง ๑๕ เรื่อง ใน ๓๕ เรื่อง คือเรื่องที่ทำให้ภาระกิจของครูเพิ่มขึ้นมาก จำนวนแผนหนังสือเรียนมากเกินไป เนื้อหาและจำนวนคำใหม่มีมากเกินไป และยังคงต้องคัดแปลงให้เหมาะสมกับท้องถิ่นด้วย กิจกรรมที่กำหนดไว้ไม่สามารถปฏิบัติได้หมด ทั้งทำให้เกิดเรื่องรบกวนห้องข้างเคียง กิจกรรมบางอย่างต้องคัดแปลงจึงจะใช้ได้ และบางอย่างไม่คอยได้ใช้ เช่น ปริศนาคำทาย บทร้อยกรอง สื่อการเรียนจัดหาได้ยาก ทั้งยังมีขาดงบประมาณและที่เก็บอย่างเหมาะสม ครูยังต้องการคำแนะนำช่วยเหลือด้านสื่อการเรียน และครูไม่มีเวลาเพียงพอในการประเมินผลเด็ก

๒. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้แผนการสอนภาษาไทย และส่วนประกอบของแผนการสอนวิชาภาษาไทย พบว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ °

° โสวัณน์ โสภานพล, "ปัญหาในการใช้แผนการสอนวิชาภาษาไทยของครูชั้นประถมปีที่ ๑ ในจังหวัดบุรีรัมย์" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต แผนกวิชาประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒), หน้า ๖ - ๗.

จากการศึกษาหนังสือ เอกสาร วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ ได้เปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับผู้เรียนใน สถานการณ์ปัจจุบันคืขึ้นกว่าหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๑๓ แต่การนำหลักสูตรไปใช้ในจังหวัด ต่าง ๆ ยังประสบปัญหาหลายประการ และมีหลายท่านที่ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อให้การนำหลักสูตร ไปใช้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้วิจัยสนใจในการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยในชั้นประถมศึกษา ๑ และมีความ เห็นว่าการประมวลปัญหาของครูชั้นประถมศึกษา ๑ ในการสอนภาษาไทยตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช ๒๕๒๑ จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอนวิชาภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผล ตามเป้าหมายของหลักสูตรได้ดียิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย